

ARADÉKI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935

Szorda, 1935. január 16.
13. szám.

90.08%

A fenti számot, százados jegyével egyetemben ma éjjel kékesen, vörösen és arany-sárgán villódzó neóncsövek gázsi transzparensei vetítik Berlin fölött a hófelleges éjszakába. Ez a szám ma mindennél ékeesebben harogó diadalmi szimbóluma a német népnek: százalékos kiszámításban a Saar-vidék lakosságának 90.08 százaléka szavazott az anyaországhoz való visszacsatolás mellett. A másik két számadat eltörpülő kicsinysége csak annál jobban megnagyítja e számadat politikai jelentőségét s a tény, hogy a saar-vidéki népakarat a német birodalom mellett nyilatkozott meg tizenöt évi különélés után is, a jelen pillanatban elsöpörni látszik minden más világpolitikai mozzanat jelentőségét.

Kizárt dolog, hogy a német front taktikái — ha egyáltalán szándékukban lett volna — bármit is javíthattak ennek a fenti, győzelmi számnak kialakulásán. Angol, svéd, olasz és amerikai bizottság, angol, olasz és svájci katonaság vigyázott, hogy meg ne korrigálhassa sem esel, sem erőszak a Saar népének döntését. Ezért reménytelen a kulturvilág előtt a vereséget szenvedett egységfront minden erőszakos próbálkozása, véres puccskísérlete. A franciák, akiknek propagandája nemcsak arra irányult, hogy szélsőbaloldali elemek tövékenysége által szítsák az ellentéteket a német őslakosság soraiban, hanem egyben gondjuk volt arra is, hogy a status quo meghosszabbítása által továbbra is a francia gazdasági élet felé irányíthassák az iparvidék életét, most be kell hogy lássák tévedéseiket. Be kell látniuk, hogy végeredményében a népek életében a nemzetj együvértartozás érzése sokkal nagyobb tényező a gazdasági élet relatív jelenségeinél is. A katolikus centrumpártiak, a szélsőséges szociálisták, az egységfront elvi hívei lehetnek ugyancsak elvi alapon ellenlábasai a hitlerista politikának, de sohasem a német birodalomnak. Centrumpártiak, szociálisták, egységesekek: mind, mind németek végeredményében és a német föld, a német faj boldogulása a legmagasabb politikai, erkölcsi és szociális hitvallásuk. Ebből született a 90.08 százalékos világotmeglepő eredmény és ezen bukott el minden francia gazdaságpolitikai annexiós terv a Saar völgyében virrasztó apró munkásházacskáik és óriási méretű gyárépületek között.

A bibliai Ézsau példája modern keretek között játszódott le ismét: de a Saari népe nem adta el apai jussát. A tömegek elfordultak az egységfront vezéreitől, akik pusztán észokokra való hivatkozásokkal akarták őket tagadásra bírni azzal a nemzettel, azzal a néppel szemben, melyből vétettek. Nagy tanulság ez. Nyolcszázézer saar-vidéki lakos között volt háromezer francia, negyvenezer hitelhagyott: de a többi hétszázötvenezer lélek megmaradt annak másfél évtized múltán is, aminek Isten megteremtette és nem adta el önmagát sem pénzért, sem ígértért.

A nagy győzelem után

Németországé a Saar-vidék

Mindent elsőprő fölennyel győzött a Németországához való csatolás eszméje — HITLER: „A Németbirodalom a Saar-vidék visszatérése után semmiféle területi követelést nem támaszt Franciaországgal szemben” — FLANDIN: „Franciaország pillanatig sem gondol arra, hogy tiltakozzék az eredmény ellen” —

A Népszövetségben javasolják a Saar-terület Németországához való visszacsatolását

A nemzetközi politika szempontjából oly nagy jelentőségű eseményt, a Saar-vidéki népszavazás eredményét ma délelőtt hirdették ki. Röviddel ennek megtörténte után két nyilatkozat hangzott el. Az egyik a német rádióban, a másik pedig a francia hírlapírók előtt. Az egyiket Hitler, a másikat Flandin mondta. A német birodalom vezére ünnepélyesen kijelentette a rádión át a világ közvéleménye előtt, hogy a népszavazás kedvező eredményével megszűnt Németországnak Franciaországgal szembeni minden területi követelése. Flandin miniszterelnök pedig azt hangsúlyozta, hogy Franciaország távolról sem gondol arra, hogy tiltakozzék a beállott helyzet ellen és annak a nézetének ad kifejezést, hogy most már könnyebben lehet rendezni a két ország között fennálló függő kérdéseket. A francia miniszterelnök kijelentése szerint a közeljövőben már meg is indulnak a kereskedelmi tárgyalások Németország és Franciaország között.

A nemzetközi láthatár tehát derül. Az az óriási mindent elsőprő fölény, amely Németországnak juttatta a Saar-vidéket, most már minden vitát fölöslegessé tesz ennek a területnek sorsa fölött. A Saar-kérdés lezárt ügynek tekinthető. Az ut tehát nyitva áll a nemzetközi diplomácia számára, hogy felépítse a megértés, a megbékélés Európa által annyira várt nagy művét. A közeli diplomáciai tanácskozások ennek jegyét horadják magukon. Ezt szolgálja a jelek szerint Flandin és Laval londoni, Titulescu és Benes római, Laval esetleges — szóba került, de még távolinak tűnő — berlini utja.

90.08 százalék a Németországához való visszacsatolás mellett

A mai nap eseményeit az alábbiakban összegezzük:

A világ közvéleménye érthető érdeklődéssel várta a saar-vidéki népszavazás eredményének kihirdetését. Egynegyed tíz órakor lépett Rhode, a népszavazási bizottság elnöke a mikrofon elé és közölte a népszavazás eredményét, amely végső összegezésében a következő:

Szavazati joggal összesen 539.541-en rendelkeztek, ezek közül leszavaztak 528.005-en, tehát a szavazatra jogosultak 97.9 százaléka. Érvénytelenítettek 2249 szavazatot.

A status quo melletti szavazatok 46.513, = 8.87 százalék.

Franciaországához való csatolás mellett 2.124, = 0.04 százalék.

Németországához való csatolás mellett 477.119, = 90.08 százalék.

Az érvényes szavazatok száma tehát 525.726.

Elbarrikádozták magukat az egységfront vezetői

Nyomban a népszavazás eredményének nyilvánosságra hozatala után az egységesfront vezetői fogadták a nemzetközi sajtó kiküldötteit,

Max Braun és Pfordt elbarrikádozták ma-

gukat az egységes front épületében, amelyet többszáz párthívkük őriz.

Az épület egy megszállott erőd képét mutatja. Különleges belépési igazolvány nélkül senki sem léphet be a kapukon. Max Braun, akit a népszavazás eredménye formálisan lesújtott, visszanyerte nyugalmát. Pfordt első perctől kezdve kihívóan nyugodt volt. Amikor az újságírók megkérdezték a két vezetőt, mi nyilatkozni valójuk van, ezek a következőket válaszolták:

— Folytatjuk a harcot a hitlerizmus ellen, bár elismerjük, hogy a Saar-vidéken szétforgácsolódtunk. A vereség azt bizonyítja, hogy demokrata rezsim keretein belül lehetetlenség a fascizmus ellen harcolni. Az elmúlt napokban egyik szervezeti titkárunk a következőket írta: „Ne csodálkozzék senki, ha ellenállókénységünk veszt erejéből. Nem tudjuk előbbre vinni a küzdelmet, mert az erőviszonyok nagyon egyenlőtlenek”. Követni fogjuk — folytatta Braun és Pfordt — a németországi baloldali vezetők csodálatos példáját. Ezek a vezetők jelenleg börtönökben ülnek. Mindössze annyit kérünk, hogy a Népszövetség tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy megvédelmezzék azokat, akik biztak bennünk, a nemzeti-szociálisták megtorlásától.

Bürckel és Kiefer, a német front vezetői még hétfőn a következő proklamációt adták ki:

„Január 15-én minden munka szünetel és a Német Front tagjai felvonulnak Saarbrücken utcáin, hogy a népszavazás eredményét megünnepeljék”.

Max Braun viszont a következő napiparancsot adta ki:

„A munkás-szakszervezetek a népszavazás eredményétől függetlenül január 15-én délután Hitler-ellenes felvonulást rendeznek. A felvonulás színhelye: Saarbrücken”.

Az összes német rádiók kora reggeltől kezdve közvetítették a saar-vidéki jelentéseket. Középeurópai időszámítás szerint ma reggel fél 9 órakor a berlini Kaiser Wilhelm Gedächtniss Kircheből Te Deumot közvetítettek, mely előtt Erich von Halben, a saar-vidéki közvetítés vezetője közölte, hogy a Deutschlandsender közvetítését átveszik a skandináv államok, Délamerika, Venezuela és Japán. Minden egyes jelentést az említett állomások országainak nyelvén külön bemondó fordította le.

„Világtörténelmi esemény szemianui voltunk”

A hálaadó imaének elhangzása után Erich von Halben jelentette, hogy a Deutschlandsender most Josef Bürckel jelentését fogja közvetíteni. A bemondó a következőket mondotta:

— Bürckel József, Hitler vezérkancellár saar-vidéki legfelsőbb megbízottja most jelentést tesz a Führernek.

Ezután Bürckel jelentése hangzott el, mely így szólt:

— Világtörténelmi esemény szemianui voltunk! Vezérem, az ön népe németekhez méltóan viselkedett, 528.000 német döntött hovatartozásáról. Az összes szavazatok 90,8 százaléka Németország számára ítélt oda a Saar-vidéket. Vezérem, az ön népe megmutatta, hogy

Hitler: A tizenöt évig tartó igazságtalanság ma végét ért

— A tizenöt évig tartott igazságtalanság mára véget ért — kezdte beszédét a kancellár.

— Saar-vidéki testvéreink szenvedései megszűntek és örömeik az egész német nép öröme. Hitler kancellár további beszédében hálát fejezte ki a Saar-vidék lakosságának azért a hitért és bátorságért, amelyet Németország érdekében tanúsított. Felhívja a saar-vidéki lakosságot figyelmét arra, hogy a legközelebbi időkre is őrizze meg fejelemét.

— Az öröm és ünneplés heteiben ne feledkezzünk meg arról — folytatta beszédét — hogy vannak még ellenségeink, akik zavargások előidézésével akarnak ártani a német hazának. Január 13-ika legyen az a nap, amikor az első elhatározott békés lépést tesszük azok felé, akik 1914-ben háborúba taszították bennünket és ezt a háborút egyes vezetők tehetetlensége miatt veszítettük el.

— Saar-vidéki testvéreim, engedjétek meg, hogy ma az európai béke érdekében tegyek nyilatkozatot. A ti visszatérésetek után a német birodalomnak semmiféle területi követelése nincs Franciaországgal szemben. Elismerésemet fejezem ki azért az egyetértésért, amelynek segítségével Franciaországgal együtt a saar-vidéki népszavazást lebonyolították. Elhatározott szándékunk, hogy továbbra is törhetetlen akarattal küzdünk egyenjogúságunk elismeréséért. Nem akarjuk kivonni magunkat az alól a kötelezettség alól, hogy a népek békéjének megőrzéséhez hozzájárulunk. A német nép milliói köszönetet mondanak nektek saar-vidékiek és szeretettel várnak vissza az új hazába.

Diadalmámorban uszik Németország

Hitler beszéde után Göbbels propaganda-miniszter üzenetét közvetítették az összes német rádióleadók. Göbbels elrendelte, hogy valamennyi középület lobogózzanak fel és hasonlóképpen cselekedjen minden német háztulajdonos úgy a városokban, mint a falvakban.

— Németország fél órában belül zászlóterghez hasonlítson — mondotta a miniszter. — Valamennyi iskolában és egyetemen szakítsák félbe az előadásokat és iskolai ünnep keretében méltassák a mai nap jelentőségét. A lakosság este 7 és 9 óra között fátylasmenetben vonuljon fel. Az összes templomok harangjai déli 12 órától 1 óráig szünet nélkül kongjanak.

Amidőn a Saar-vidék lakossága értesült a népszavazás eredményéről, megszólaltak az összes gyárak szirénái, az összes harangok és az utcákon összegyűlt lakosság hazafias dalokat énekelt. Amikor pedig megtudták, hogy a népszavazás 90 százalékos győzelmet hozott Németországnak, ismeretlen emberek az utcán egymás nyakába borultak és így adtak kifejezést örömeiknek. Abban a teremben, ahol a szavazatokat összeolvaszták, az eredmény kihirdetésekor valamennyi külföldi delegátus öröme és szerencsekívánatait fejezte ki a jelenlévő német megbízottak előtt.

Egy szemtanú, aki a szavazatok összeszámolását végignézte, elmondotta, hogy a Wartburg-palotában egész éjjel óriási izgalom uralkodott. Bár az urnák beszállítása után a nemzetközi hadsereg katonáira nem volt szükség már, a svédek, hollandok és olaszok ottmaradtak a teremben, csupán az angol katonák őrizték meg mindvégig hidegvérüket, és egy szomszédos helyiségben nyugodtan kártyáztak, harmonikáztak és egyáltalában nem mutattak különösebb érdeklődést a szavazás eredménye iránt. Mindazok, akik a szavazatok összeszámolásával voltak elfoglalva, reggelre teljesen kimerültek, csak az angol katonák voltak frissek és kipihentek s a legnagyobb nyugalommal vették tudomásul a történelmi aktus eredményét.

Az egész várost egyébként áthatolhatatlan köd lepte el és a hatóságok azt remélik, hogy a rossz idő miatt elmaradnak az összeütközések. Az eredmény kihirdetése után ezerszámra

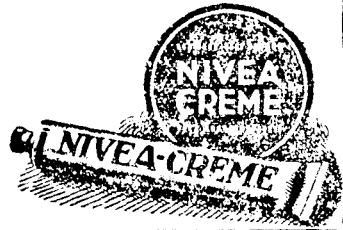

Eső és hideg van.

Most használjon

NIVEA

esős, hideg zivataros időben, mert akkor különösen fontos, hogy bőrét ezek káros hatása ellen megvédje. Ugy jár el leghelyesebben, ha lefekvés előtt minden este Nivea-Creme-vel könnyen bedörzsöli bőrét. Ettől puha, nyulékony és ellenálló lesz és a legkellemetlenebb viharos idő sem árt neki. Nivea-Creme: Lel 16.— — 72.—

hogyan mi az igazi német magatartás.

Bürckel ezután eseteket sorolt fel a szavazás lefolyásáról. Megemlítette, hogy a nemzetközi rendőrség sokszor télen állott a saar-vidéki nép megnyilvánulásaihoz szemben. Hihetetlen önmegtartóztatás kellett ahhoz, hogy a Saar-vidék népe ne törjön ki spontán tüntetésben Hitler mellett, de a kiküldötték vigyáztak, hogy erre sor ne kerüljön, mert ebben az esetben a nemzetközi rendőrség beavatkozására került volna a sor, ami a külföld előtt meghamisította volna az események valódi arculatát. Bürckel elmondotta, hogy betegek hordágyon és mentőkocsikon jöttek, hogy szavazatokat leadják.

— Betegen jöttek a szavazó urnák elé a Te németjeid, Vezérem, hogy irántad való rajongásuknak kifejezést adjanak, Vedd védelmedbe őket és légy őrzőangyaluk. 528.000 német adott kifejezést ama óhajának, hogy német szellemben, német nyelvben és minden németek birodalmában óhajt élni. Tanujelét adták annak, hogy a német nép egysége, bárhol is éljenek, egységesnek érzik magukat azzal a Németországgal, amely Te vagy, Hitler! Adott!

Hitler ezután rádióan át az alábbiakban válaszolt:

tüzték ki a német nemzeti lobogót.

A német főváros polgármestere elrendelte, hogy máától kezdve azt az utcát, amely a Potsdam-térről a Halle-térig vezet és amelyet a mai napig Stressemannstrassennek hívták, Saarlandstrasse-nek nevezzék el. A német főváros lakossága ma estére óriási ünneplésre készül. A Königs-téren helyezkedik el az ünneplő tömeg és a Reichstag erélyéről Göbbels fog szónokolni. A nemzeti-szocialista párt fátylós felvonulást rendez. Dietrich dr. sajtófőnök a népszavazás eredményéről cikket írt, amelyben erősen hangsúlyozza, hogy ez az erkölcsi győzelem a nemzeti-szocialista uralom egyik legjelentősebb diadala. A nemzeti-szocialista kormány ellen felhasznált minden propagandaszó sem tudta a német népet kötelességteljesítésétől eltéríteni. Cikket azzal fejezi be: reméli, hogy

Hitler békeszónoklata meghallgatásra talál és a népek kibékülését vonja maga után.

Németország nem gondol megtorlásra

A „Daily Mail” tudósítója beszélgetést folytatott Bürckellel. Hitler megbízottjával, aki igen megnyugtató kijelentéseket tett jövőbeli terveiről. Bürckel szemelték ki ugyanis a népszavazás után a Saar-vidék kormánybiztosává, Bürckel tervbe vette, hogy a népszavazás eredményének kihirdetése után rádióbeszédet tart, amelyben felszólít mindenkit, de különösen a kommunistákat, hogy

ne hagyják el munkahelyeiket, mert semmiféle megtorlásnak nem lesznek kitéve.

— Ha — mondotta Bürckel, — Max Braun kezeim közé jutna, úgy két rendőrt állítanék mellé, de minden mozgási szabadságát megahagynám és addig tartózkodhatna a Saar-vidéken, amíg jól esik neki. Anélkül, hogy még a haja szála is meggörbülne.

A német front tagjait felhívja arra, hogy tartózkodjanak minden erőszakoskodástól a status quo híveivel szemben. Hitlertől kapott utasításai úgy szólnak, hogy békülékenységgel szellemében vezesse majd a Saar-vidék ügyeit. A Saar-területen koncentrációs táborokat felállítani nem fognak.

Londonból jelentik: Az összes nagy lapok ma különkiadásban közölték a Saar-vidéki népszavazás eredményét. A kommentárokból kitűnik az angol közvélemény teljes melegegedettsége, amely egyik jele annak, hogy a két nagy nemzet között egy kényes problémát sikerült kikapcsolni.

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök nyilatkozata

Budapestről jelentik: Gömbös Gyula magyar miniszterelnök a Saar-vidéki népszavazás eredményével kapcsolatban nyilatkozott az újságíróknak és kijelentette, hogy Magyarország őszinte örömmel üdvözi a Saar-vidéki népszavazás eredményét. A Saar-kérdés végleges rendezése nagy akadályt hárított el a nemzetek szükségyszerű kibékülésének útjából. Az a körülmény, hogy Franciaország ebben a kérdésben előzékenységet és önmérsékletet tanúsított, az egész Európára nézve kedvező jel a jövő politikai konstelláció kialakulására. Viszont a Népszövetséget a gyors és eredményes elintézés sikeréért elismerés illeti meg.

Párisból jelentik: A Saar-vidéki népszavazás eredménye nem okozott meglepetést francia politikai körökben. Bizonyosra vették, hogy a német front óriási győzelmet arat, de arra, hogy ez 90 százalékos lesz, nem számítottak.

Flandin francia miniszterelnök:**A francia nép őszintén óhajtja a francia-német viszony megjavulását****„A népszavazás eredménye nem jelenti azt, hogy a francia presztizs csorbát szenvedett volna“**

A francia közvélemény egyrésze már is élesen tiltakozik az ellen, hogy a Saar-vidékiek elárasszák egész Franciaországot. A lapok hangoztatják, hogy a franciák csak átmenetileg fognak gondoskodni a menekülőkről.

Megfontolt számítás szerint csak 24.000 emberről van szó, olyanokról, akik menekülni lesznek kénytelenek, de egyes lapok arról írják, hogy esetleg 50.000 ember lesz a menekültek száma.

Flandin francia miniszterelnök ma nyilatkozott a saar-vidéki népszavazás eredményéről:

— Örömmel adok kifejezést. — mondotta, — hogy a Saar-vidék sorsa fölötti döntés a versaillesi békeszerződés intézkedéseinek alkalmazása mellett folyt le.

Franciaország pillanatig sem gondol arra, hogy tiltakozzék az eredmény ellen.

A szavazás megtörténte után, most már könnyebben kerülhetnek rendezésre a két ország közötti függő kérdések. Természetesen csak a Népszövetség közbenjöttével. Már a legközelebbi napokban kereskedelmi tárgyalások indulnak a francia-német áruforgalom szabályozása végett. A francia kormány a leggondosabban tanulmányozza a saar-vidéki emigránsok helyzetét. Reméljük, hogy a német kormány olyan intézkedéseket hoz, amely a kisebbségi jogokat szem előtt tartja. A Saar-vidék emigránsai elől Franciaország nem zárja el határait.

Flandin kormányelnök beszéde további során még a következőket mondotta: Franciaország nemzetközi politikájának mindenkor sarkpontja volt a békeszerződések tiszteletben tartása. Csak szerencsekívánatait fejezheti ki ilyenformán a francia nép aielett, hogy a békeszerződések rendelkezéseit a népszavazás során ilyen tökéletesen alkalmazták. A Népszövetség — amely a béke és a rend megóvása körül komoly sikereket ért el — hivatott arra, hogy végképpen befejezze az eljárást, amelyet a békeszerződés ír elő a Saar-vidék visszacsatolásáról illetőleg. Remélni kell, hogy valamennyi zavaró momentum, amely a német-francia viszony kialakulását irritálta, a Népszövetség égisze alatt végképpen eltűntethető lesz. A saar-vidéki bányák váltságdíjának kérdését már jóelőre tanulmányozták és semmiféle komolyabb nehézség nem mutatkozik a kérdés eme részének békés és nyugodt elintézését illetőleg. Ugyancsak sima megoldásra van kilátás az összes saar-vidéki köz- és magánjogi problémák ügyében. A legdelikátabb kérdés az emigráció kérdése. A kérdés tulajdonképpen a Népszövetség problémája, azonban természetesen elsősorban Franciaországot érdekli. A várható menekülések rendezését miniszterközi bizottság tanulmányozta, amelynek elnöke Herriot volt.

— A Népszövetség feladata, hogy védelmet nyújtson mindazoknak, akik a védelme alatt állva a visszacsatolás ellen szavaztak és akiket esetleg a megtorlás veszélye fenyeget. Meggyőződés azonban, hogy a német kormány maga intézkedik majd annak érdekében, hogy megmutassa a világnak: tiszteletben tudja tartani a kisebbség jogait és ezzel megelőzi majd azt, hogy a Saar-vidékről tömegesen emigráljanak az emberek. Ha azonban sor kerül rá: Franciaország nem zárhatja el kapuit azok elől, akik menekülni, mert életüket nem látják biztosítottak.

— Meg vagyok győződve arról, hogy a francia nép nagy többsége őszintén óhajtja a német-francia viszony lépésről-lépésre való megjavulását, hogy ilyen módon igaz munka indulhasson az európai béke érdekében. De a francia nép annyiszor csalódott már, hogy a nagy szavak helyett tetteket kíván látni. Végezetül tehát: elvárjuk a német kormánytól, hogy jóindulatúan és határozott módon biztosítsa az ember jogokat, amelyek alapot jelentenek a népek együttműködésére.

Genfi jelentés is arról számol be, hogy népszövetségi hivatalos francia körök a legnagyobb nyugalommal vették tudomásul a népszavazás eredményét és megállapították, hogy

ez az eredmény valóban ragyogó és figyelemreméltó sikert jelent a német propaganda számára.

A népszavazás eredménye azonban — hangsúlyozzák — nem jelenti azt, hogy a francia presztizs csorbát szenvedett volna, Franciaország semmiképpen sem volt érdekelve a népszavazást illetőleg és hogy mennyire távoltartotta magát a választási harcoktól, mi sem mutatja jobban, mint az a körülmény, hogy a német pártok között kinnálló ellentéteket sem használta ki. Tény, hogy azt hitték: a status quo hívei lényegesen több szavazatot kapnak majd, azonban a saar-vidéki németiség bebizonyította, hogy nem kívánja az önállóságot. Most a Népszövetség feladata, hogy végképp végrehajtsa a békeszerződés vonatkozó rendelkezéseit.

A felfegyverzett szeptematisták puccskísérlete

Saarbrückenből jelentik: Hétfőn este a nemzetközi rendőrségnek tudomására jutott, hogy Macht ismert szeptematista vezér parancsnoksága alatt álló négyszéztiz főnyi karhatalmi osztag puccskísérletet akar végrehajtani. A hír nagy riadalmat keltett, annál inkább, mert a 410 főnyi csapat kitünően fel volt fegyverkezve. A szeptematista karhatalmi osztag az ulánus-laktanyában volt elhelyezve, csak az esti órák bekövetkezésére várt, hogy az éjszaka leple alatt államcsinyt hajtson végre és kezébe ragadja a hatalmat. A puccs vezetője Grimbach szeptematista rendőrtiszt volt, akit Gericke és Christ rendőrtisztek is támogattak. A nemzetközi katona-rendőrség az esti órákban körülvette az ulánus-laktanyát és lövésre készen tartott fegyverekkel behatoltak a kaszárnnyába. A nemzetközi rendőrség megjelenése nagy konsternációt keltett az emigránsok között, akik közül kilencvenet letartóztattak. Az összes fegyvereket lefoglalták és elszállították. Az éjjeli órákban felkutatták a szeptematista összeesküvés többi résztvevőit is. Letartóztatták Gericke, Christ, Wagner, Edelmut, Paul és Loriot emigráns tiszteket. A letartóztatottak között van Macht emigráns vezér hírhedt segédje, Haas is. A szeptematista puccs kipattanása óriási feltűnést váltott ki. Kiderült, hogy a szeptematisták egy idegen hatalom segítségét akarták igénybe venni. A szeptematistákat a rendőrségre szállították, ahol valamennyiükkel jegyzőkönyvet vettek fel.

A késő esti órákban jelentik Saarbrückenből: A nemzetközi rendőrség angol parancsnoka a puccskísérlet ügyében, amelyet kedde virradó éjszaka akartak megkísérelni a szeptematisták, ma tovább folytatta a nyomozás munkáját.

Sorozatos házkutatásokat tartottak és eddig összesen 10 embert helyeztek letartóztatásba.

Késő éjjeli órákban érkezett saarbrückeni jelentés szerint kedden délután csak egyetlen jelentéktelen incidenst jelentettek a rendőrségnek. A nemzeti szocialisták megtámadtak egy szeptematista borbélyt, aki üzletébe menekült, ahova már nem követték. A hatóságok betiltották a tervezett gyűléseket, csak a német front keddesti tüntető felvonulását engedélyezték. Az uccákon még mindig örömmámorban uszó tömeg hullámozik. A németek jelképes temetést rendeztek a szeptematistáknak, papírruhás emberek vonultak fel a menetben és konfettit dobáltak.

Most már feltűnt az uccákon a nemzeti-szocialisták barna és fekete ingje is.

Tüntetések Bécsben

Párisból jelentik: A Saar-vidéki népszavazás eredményéről írva a Paris Midi leszögezi, hogy a békét megmentették és Franciaország bebizonyította, hogy szigorúan betartotta vállalt semleges magatartását. A Paris Soir kijelenti, hogy ezután ki fog derülni, vajjon tényleg a Saar-vidék problémája volt-e az egyetlen akadálya a német-francia közeledésnek.

Bécsi jelentés szerint különben ma délben a fővárosban a nemzeti szocialista érzelmű diákok tüntetést kíséreltek meg. A rendőrség azonban hamarosan kivonult és a tüntetőket gumibotokkal verte szét. Az egyes vidéki városokban is próbáltak tüntetni az osztrák nemzeti szocialisták. Komoly rendezésre azonban sehol sem került a sor. A bécsi miniszteriumok és középületek előtt az őrseket megerősítették, hogy elejét vegyék az esetleges zavargásoknak, amelyeket a népszavazás eredménye alkalmából akartak esetleg a horogkereszt-

a Népszövetség kell hogy megszabja a nemzetközi csapatok kivonulásának határidejét.

másrészt pedig a római gazdasági Saar-egyezmény végrehajtásánál szoros együttműködésre van szükség a francia és német megbízottak között, megpedig a hármass bizottság legszorosabb felügyelete mellett. Amikor a Népszövetség tanácsa proklamálja a Saar-vidék hivatalos visszacsatolását,

a francia és német szakértők összeülnek egy északolaszországi városban,

hogy rendezzék a függő kérdéseket. Nem szabad megfélekedezük a Népszövetség arról sem — hangoztatják a francia népszövetségi körök, — hogy a Saar-vidék a békeszerződések által demilitarizált zónába esik. Ennek a kérdésnek Franciaország különös jelentőséget tulajdonít.

Max Braunt védőőrizetbe helyezték

Londonban hire jár, hogy Max Braunt védőőrizetbe helyezik, hogy megóvják az esetleges támadásoktól. Angliában aláhuzottan hangsúlyozzák, hogy a kommunisták és a szocialisták, akik a visszacsatolás ellen harcoltak, a Népszövetség és a kormányzótanács védelme alatt állanak és a hivatalos visszacsatolásig nem kell semmiféle megtorlástól tartaniok, azonban a hivatalos visszacsatolást megelőzően tanácsos lesz elhagyniok a Saar-területet.

Forbachból Párisba érkezett jelentés arról számol be, hogy 30 emigráns átlépte a francia határt. A menekültek között van Seldte képviselő és a hitlerellenes front több vezető tagjának néhány családtagja.

sek rendezni. Jól értesült politikai körökben a népszavazás eredményében a béke megszilárdítását látják. A külügyminiszterium megerősíti, hogy a népszavazás semmiféle befolyással nem lesz az osztrák kormány jövőbeli magatartására tekintetben.

Az eredmény hatása Bucures'iben

Bucuresti közönsége türelmetlen érdeklődéssel várta a népszavazás eredményét, bár mindenki tudta, hogy ez csak Németországra lehet kedvező. Azt azonban

senki sem várta, hogy a hitlerista Németország ilyen óriási győzelmet arat.

Az elért eredményeket a fővárosi lapok rendkívüli kiadásban adták a közönség tudtára. Politikai és diplomáciai körökben nagy elégtelenséggel fogadták, hogy semmiféle kilengés nem történt és hogy ez a súlyos és veszedelmes probléma végre lekerült a napirendről. Ez egy akadálytalan kevesebb — így vélik — Európa pacifizálásának útjában.

(Folytatása a 7-ik oldalon.)

CORSO — MOZGÓ

MA

5, negyed 8 és negyed 10 órákor

LEO STEIN világhíres operettje.

KARL LAMAC rendezése. OSCAR NEDBAL zenéje.

LENGYELVÉR

A főszerepben:

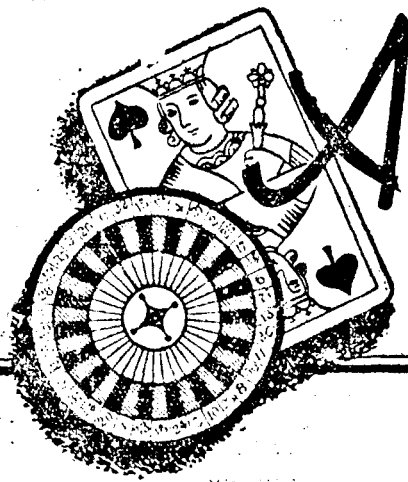
Anny Ondra — Petrovich Szvetisláv

Hans Moser — Margarete Kupfer

Hilde Hi debrand.

Consum tagok részére kedvezményes bérletfizetés.

Paál Jób
RIPORT-
REGÉNYE

A láthatatlan birodalom

A Pikk-Dáma meséi... (2)

Mit játszottak az emberek a kártya előtt — Honnan származik a kártya neve — Az ókori népek játékszenvedélye — A kártyafurák eredete — A világtörténelem híres játékosai — Milliós kártyaveszteségek a középkorban

(Copyright by Jób Paál. Utánnomás tilos.)

Julius Caesarnak azt a mondását: „a kocka el van vetve...” ismeri az egész világ. Ha elgondolkozunk egy pillanatra, rá kell jönnünk, hogy abban az időben, amikor a kockavetésről beszéltek, már üzték is a kockajátékot. Valóban így is van.

Már jóval Julius Caesar előtt hatalmába kerítette a római birodalmat a játékszenvedély. Augustus császárról tudjuk, hogy nagy játékos volt és Neroról feljegyzik a história, hogy kockajátékban egyetlen dobásra 400.000 szeszterciust tett fel. Cato már a fórumon prédikált a játékszenvedély ellen és Tacitus megemlíti, hogy a germánoknál annyira ment a játék, hogy amikor már eljátszották mindenüket, a szabadságukat tették fel kockára... De ismerték a kockajátékot és a játéknak más — ma nem is sejtett fajtáit — a régi görögök is. Homerosz is ír a táborban elharapódzott játékszenvedélyről. De visszamehetünk messzibbre is.

Egyiptomi királysírokban papiruszra írott regényt találtak, amely teljes egészében a játékról szól. Egy ember minden vagya, hogy magának mondhasson egy csodálatos erejű varázskönyvet és ezt csak „játékban tudja elnyerni...” Krisztus előtt 1200-ból fennmaradt egy hieroglifa, amely elmeséli III. Ramses meghitt játszmáit az udvarhölgyeivel. De már a Krisztus előtti negyedik ezredben javában játszották az egyiptomiak.

Tehát még abban az időben, amikor a faraók birodalma nem ismerte a tiz csapás rémségeit... Az ősember állatok csontjaival játszott. Kö-

„kocka”, közelfekvő tehát a fellevés, hogy a kockajáték átvette az ősi játék nevét.

A kártyában és a kockajátékban sok a közös vonás. A régi rómaiak négy kockával játszottak, ezek mindegyikének hat oldala volt és az oldalak közül csak négy volt megjelölve az 1, 3, 4. és 6. számokkal. A legjobb dobást — amikor a számok egymásután következtek sorba, mint a ferblinél a girigári, vagy a róminél a royal fles — a görögök *Afroditének*, a rómaiak *Vénusznak* hívták. A legrosszabb dobást *kyon-nak*, illetve a latinok *canis-nak* hívták. Mind a két szó kutyát jelent. Még ma is mondják a pechesjátékosok, hogy: „kutyául megy

A játékszenvedély ábrázolása egyiptomi obeliszkeken. A jobb oldali képen „men játékot” játszanak előkelő államhivatalnokok, a bal oldali képen — ne tessék csodálkozni — „handmakoóznak”. Ez a bakkara őse...

a lap.” A rómaiak pénze az as volt. Ebbe ment a játék. Innen a magyarul „disznónak” nevezett „asz” neve. Azok a kifejezéseink: „Kockára tette mindenét!”, „Vakot vet a kocka”, „Kockán fordul meg minden!” abból az időből származnak, amikor őseink javában vetették a kockát.

Prága ostroma alatt Mátyás király 10.000 arany forintot nyert a főuraktól és ebből fizette ki a katonák zsoldját. A Nemzeti Múzeumban Budapesten ma is láthatjuk Zsigmond király ezüst játékkockáját. Ezzel a kockával veszítette el Zsigmond 1412-ben Lubló várában Kázmér lengyel királlyal szemben a tizenhárom szepesi várost. Felesége, Cilley leánya — úgy hívták őt: *ekébontó Borbála* — kibicelt a partinál.

Szemző Gyusziról, az utolsó idők legnagyobb játékosáról sokan tudják, hogy külön titkárt tartott, aki helyette keverte a kártyákat. Amde Szemző Gyuszi főuri gesztusa nem új: Horatius szatiráiban említi egy *Voloverius* nevű játékos, aki rabszolgát tartott és az dobálta helyette a kockákat...

A kártya lapjainak fejlődése szoros kapcsolatban áll a népek kultúrájával. Minden korszak rányomta a maga bélyegét a harminckét-, vagy ötvenkétlevelű bibliára. Minden kártyakifejezésnek és minden kártyafigurának meg van a maga érdekes históriája. Az, hogy az ászokon a jelek a királyok felett vannak: szimbólum, jelentése: az ász — a pénz — még a királyok hatalmánál is nagyobb...

Az első kártyákon a királyok: Dávid, Caesar, Nagy Károly és Nagy Sándor. Csapatuk élén állanak és ezekre kell legjobban vigyázni. Az első királynők: Reginat, Anjou Máriát, Károly hitvesét, és kedvesét, Sorel Agnest ábrázolták. A buboknak is meg volt a jelentőségük. A négy szín a kasztokat jelképezte. A „pique” a lándzsának, vagy pikának a hegye, szimbolizálja a nemesek rendjét, a „coeur”, a szívet viszi a kártyára, vele együtt a kegyes papokat, a „treffle” — lóhere, jelképezi a földműveseket, akikből később a városi polgár került ki és a „carreau” voltaképpen nyilhegy, amely a legelső néposztályt, a közkatonát szimbolizálja. Ugyanígyen a német kártyák színének jelentése.

A XIII. századig csörgős ruhában jártak a királyok. Ilyen ruhában ábrázolják egykori metszeteik még IV. Ottót is. „Schelle” — szó szerint: csör-

gő, ebből lett a magyar „tök”-szin — a királyok jelképe, akárcsak a „pique” a nemeseké, a „Herz” — magyarul: vörös — a papoké, a „Grün”, a zöld levél a földműveseké és az „Eichel” a makk a disznópásztorok, tehát a legelső néposztály szimbóluma. A keleti kártyák színei megegyeznek a francia és német kártyák színeivel.

A magyar kártyában az ászok nevei: tavasz, tél, nyár és ős ősalakjukat megtalálják a mai yongban, amely évezredes kínai játék. A német „csörgőből” azért lett tök, hogy párja legyen a makknak. Szakasztott úgy, mint ahogyan a „Herz” nálunk azért változott „pirossá”, hogy a „zöldnek” is meg legyen a párja. Hozzánk Németországból jutott el a kártya, amelyet a svájci szabadsághősök képeivel díszítettek. Ma már mindenki tudja, hogy *Tell Vilmos*, *Geszler*, *Melchtal*, a *stüssli vadász*, a póznára kötött kalap — a fantázia születői. Kopp svájci történettudós bizonyította be, hogy a *Tell-monda* egyetlen figurája sem élt másutt, csak a kártya lapjain...

A világtörténelem nagyjai kevés kivétellel nagy kártyások voltak. Talán egyedül csak a Habsburgok nem hódoltak a játékszenvedélynek. Róluk nincsen írott feljegyzés. Egvedül *Mária Terézia* férjéről, *Ferenc császárról* — ő azonban még lotharingiai volt és nem Habsburg — jegyzik fel az annalesek, hogy egyszer tízezer forintot veszített farao-játékon és erre *Mária Terézia* szigorú rendeletet adott ki a kártyázás ellen. *Medici Mária* még egy kis hamis játéktól sem riadt vissza és *Medici Katalin* külön udvari embereket tartott, akik arra vigyáztak, hogy az apródok ne vigyék túlzásba a hazardjátékot. IV. *Henrik francia király* a legkülönbözőbb ürügyekkel csalta ki pénzügyminiszterétől kártyaveszteségeire a pénzt, XV. *Lajos* mindenkivel, aki állandóan nyitva tartott játéktermeibe eljött, szívesen ült le játszani. II. *Katalin orosz cárnő*, amikor egy este minden pénzét elveszítette, gyémántjait tette fel a „blattra” és el is vesztette a briliánsokat, amiket hetvezezer rubelért váltott vissza. *Madame de Montespan* Párisban egy este négy millió frankot veszített el. *Basett*-ot játszott, ez tulajdonképpen a farao-nak, vagy nasivasinnak felel meg.

Híresek voltak a murányi kártyacsaták és *Széchy Mária*, a „murányi *Vénusz*” asztalánál ha-

Lotharingiai Károly herceg lovas képe egy XVI. századbeli kártyalapon. A herceg annyit veszített kártyán hogy — *Mária Terézia* ellította birodalmában a játékot...

talmas összegek cseréltek gazdát. *Brandenburgi Katalinról* feljegyzik, hogy „alig győzik kártyával”. Saját kártyafestője dolgozott a murányi várban. Szenvedélyes játékos volt *Báthory István*, Lengyelország királya és Erdély fejedelme. *Heisler* és *Doria* labanc tábornokokról elárulja a bécsi titkos levéltár, hogy *Thököly* kártyázás közben lepte meg őket és verte szét seregeiket. *Apafi Mihály* is tartott udvarában egy „képírot”, aki a kártyákat festette.

Az első „kártyavár” Franciaországban épült, *Chalabre* ur faraoányereségéből csinos kastélyt építtetett és ezt nevezték el „kártyavárnak”.

Franciaországból kaptuk a játékbarlangokat is. *Dubarry* asszony inasa, egyidőben *Gévres herceggel* — XV. *Lajos* engedelmével — nyitott kártyabarlangot. Emitt a főurak, amott az alsóbb néposztály tagjai tolongtak.

A kártya azonban ekkor már közönséges, olcsó kivitelű „szerszám” volt.

Csak a játék fejlődött, a kártyalapok művészi fejlődése — úgy látszik örökre — megállt...

Ahonnán a kártya „tök”-színe származott: VI. *Henrik* képe a XII. századból. Ruháján ugyanolyan csörgők láthatók, mint akár a tök-disznón.

zép *Azsia* nomádjai még ma is kedvelnek egy játékot, — asik ojuunu ennek a neve — amelyhez juhok kulcs-csontjait használják fel. A szláv „kostka” szó csontot jelent, ebből származik a magyar

Az aradi törvényszék rendeletére:**Letartóztattak egy aradi ügyvédet, mert nem jelent meg ügyének főtárgyalásán****Törvényszéki végzés hamisításával vádolnak egy timisoarai ügyvédet, aki ellen ma elővezetési parancsot adott ki az aradi bíróság**

Két feltűnéstkelő eset foglalkoztatta ma az aradi törvényszéket és érdekes véletlen folytán mindkét ügy főszereplője ügyvéd. Az egyikben egy aradi, a másikban egy timisoarai ügyvéd érdekelt. A két eset részletei és előzményei a következők:

Néhány nappal ezelőtt tüzte ki az aradi törvényszék Orezeanu—Stroescu-tanácsa dr. Cozman György fiatal aradi ügyvéd ügyének főtárgyalását. Cozman dr.-t azzal vádolták, hogy még hónapokkal ezelőtt több ezer lejt vett fel Scholc Károly aradi lakostól, akinek ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy működési engedélyt szerez számára egy élesztőgyár felállítására, ígéretének azonban nem tett eleget, sőt a felvett pénzt nem térítette vissza. Scholc feljelentésére az ügyészség vádat emelt a fiatal ügyvéd ellen, aki azonban ügyének kitűzött főtárgyalásán nem jelent meg. Miután Orezeanu Romul törvényszéki főelnök megállapította, hogy Cozman dr. többször távolmaradt ügyének tárgyalásáról,

elrendelte az ügyvéd letartóztatását és a legközelebbi főtárgyalásig való fogvartartását.

A letartóztatási parancs kiadásáról a fiatal ügyvéd tudomást szerzett és másnap megjelent az aradi törvényszéken, ahol bejelentette, hogy a délelőtti órákban a törvényszéken volt, azonban miután ügye későn került sorra és el kellett mennie, kénytelen volt otthagyni a tárgyalást. Kérvénnyel fordult egyben a bírósághoz, kérve a letartóztatási parancs érvénytelenítését s ígéretet tett arra nézve, hogy a legközelebbi tárgyaláson megjelenik. A törvényszék azonban elutasította a kérvényt és fenntartotta a letartóztatási parancsot, amelynek értelmében Cozman György dr.-t őrizetbe vették. Ügyében előreláthatólag szerdán már kitűzik a tárgyalást.

A másik ügy, amely ugyancsak a törvényszék második szekciója elé került, egy timisoarai ügyvéd feltűnéstkelő esete. A vád ezáltal jóval súlyosabb: közokirathamisítással vádolják dr. Alexa Aurel fiatal timisoarai ügy-

Csodaénekesnő tünt fel Bécsben**A magyar származású új csillagot a new-yorki Metropolitan-opera szerződtette**

Bécsből jelentik: Bécsi és külföldi lapok az itteni színházi világ újabb szenzációjáról számolnak be. Néhány nappal ezelőtt egy olyan bizottság előtt, amelynek tagjai között az elhunyt Kurz Zelma jelenleg Budapesten szereplő leánya és Németh Mária is szerepeltek, próbát énekelt egy Reismann Margit nevű magyar leány, aki Marx Marion opecé raénekesnő és a világhírű Fuchs mester tanítványa. Reismann Margitról egyöntetűen állapították meg, hogy olyan énekhangja van, amelyet az utolsó husz évben alig hallottak.

A próbaéneklésnél jelen volt egyik Lichtenstein hercegnő és azonnal felajánlotta, hogy a szegény magyar leányt, aki különben egy aradi nyomdász 21 éves gyermeke, Londonba viszi és ott a legelőkelőbb mesteriskolában tovább taníttatja. A színházi világban néhány órán belül elterjedt a híre, hogy Bécsben a véletlen folytán, milyen hatalmas tehetségű opecé raénekesnőt fedeztek fel és Reismann Margitot és mestereit szerződési ajánlatokkal rohanták meg. A new-yorki Metropolitan egyik, véletlenül Bécsben tartózkodó igazgatójának ajánlatát fogadták el, amennyiben a fiatal magyar énekesnő heti 400 dollár kezdőfizetéssel írta alá szerződését — természetesen csak 1936. január elsejétől kezdődő fellépésekre.

védet. A vád szerint az ügyvédnek két arad-megyei kliense volt, akiknek ügye az aradi törvényszék előtt feküdt. A kliensek sürgették védőjüket, tegye meg a lépéseket érdekükben és egy szép napon Alexa dr. egy végzést mutatott be ügyfeleinek, amelyben az aradi törvényszék második szekciója megszünteti ellenük az eljárást. A végzés alatt dr. Ramonteanu elnök és Rosca jegyző szerepel. Az aradi bíróság azonban ugylátszik nem tudott erről a végzésről, amennyiben főtárgyalásra

Arad és a Hegyalja között a hófuvás miatt megszakadt a villamos összeköttetés**Suiyos baleseteket okozott a hóvihar — Timisoara és Bucuresti között csaknem megszakadt a vasuti forgalom — Az ország déli részében megindult az olvadás — Tavaszai időjárás Bucurestiben**

Arad és a Hegyalja között ma este megszakadt az összeköttetés. A hat órai villamosvasut ugyanis a havazás miatt nem indulhatott el Aradról. A villamosvasutak vezetősége mindent elkövetett, hogy az indulást lehetővé tegye, de ez nem sikerült. Munkások egész raja dolgozott a délutáni óráktól háromnegyed kilencig, eltakarították a havat és három motort állítottak be a szerelvényekhez, amely azonban csak a Calea Radnicin levő vasuti vonal keresztezéséig jutott el. A hegyaljai villamosvasutak vezetősége megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a forgalmat mielőbb helyreállítsa.

Aradon két napja egyfolytában esik a hó. A hőtömeg a városban nagyobb forgalmi akadályokat ugyan nem okozott, de a járókelőket rendkívül nehéz feladat elé állította. Különösen kellemetlen az uttesteken való átmenés, mert kevésszámú hólapátoló munkás dolgozik és így nem képesek megtisztítani az utakat. *Rengeteg apróbb baleset történt a mai napon*, szerencsére azonban komolyabb sérülés nem történt. A csuszós járdán számosan estek el, de a puha havon csak könnyebb természetű zúzódásokat szenvedtek.

A napok óta tartó hóvihar egész Románia területén igen sok forgalmi akadályt okozott. Timisoarán a várost fehér lepel borítja, a villamos közlekedés a legtöbb helyen teljesen szünetel. A Belvárosban csak nagy akadályokkal bonyolítják le a forgalmat.

Govora fürdőhelyen négy nap óta havazik és a környékbeli országutakon a közlekedés lehetetlenné vált. *Azuga és Predeal között az országuton rengeteg autó elakadt, Dobrestiben számos szerencsétlenséget okozott a hó.*

Bucuresti és Timisoara között a vasuti összeköttetés csaknem teljesen megszakadt.

mert öt kilométernyi hosszúságban hólavina szakadt le a vasuti pályára. A kerületi vasut-igazgatóság négyszáz munkást rendelt ki a pályatest megtisztítására. Amikor a havat eltakarították, újabb lavinaomlás következett be, amely a már megtisztított utat ismét betemette.

Három munkást, akik nem tudtak idejében elmenekülni, a hőtömeg maga alá temetett.

Nyomban segítségükre siettek és sikerült szorongatott helyzetükből idejében kiszabadítani őket. Kettőjüket a turnuseverini kórházba szállították, míg a harmadikat hazaszállították. A pályát később emberfeletti munka árán sikerült megtisztítani.

A mai napon váratlanul az ókirályságban melegebbre fordult az idő. Ma mindenünnen

tüzte ki a kérdéses ügyet és miután a vádlottak nem jelentek meg a tárgyaláson, elővezetési parancsot adott ki ellenük.

A két vádlottat elővezették Aradra. Mindketten csodálkozásukat fejezték ki a bíróság előtt elővezetésük miatt és felmutatták a bíról végzést, amely megszüntette ügyükben az eljárást. Az írat általános feltűnést keltett és

a törvényszék hamarosan megállapította, hogy a végzés — hamisítvány.

Annál is inkább, miután Ramonteanu dr. akkor nem volt szekcióelnök és Rosca nevű jegyző egyáltalában nem működött az aradi törvényszéken. A két földmives előadása nyomán dr. Alexa Aurel timisoarai ügyvéd ellen bűnvádi eljárás indult meg közokirathamisítás címen. Mára tüzték ki a feltűnéstkelő ügy tárgyalását, miután azonban a timisoarai ügyvéd nem jelent meg, a törvényszék elrendelte Alexa dr. elővezetését.

hóolvadásról érkeztek jelentések. Az ország déli részében teljes erővel megindult az olvadás. A fővárosban tegnap valósággal tavaszai nap volt. Bucovinában és Moldovában a 30 fokos hideg nyolc fokra enyhült. Targovisten 12 óráig egyfolytában esik az eső. Balceiban már tegnap 10 fok meleget mértek.

A melegre fordult időjárás következtében a Fekete-tengerbe torkoló folyókból hatalmas jégtáblák áramlanak be. A jégtáblák valóságos észak-sarki képet mutatnak és erősen akadályozzák a hajóközlekedést. Két nap óta egyetlen halászhajó sem hagyta el a kikötőket.

A Magyar Párt és az arad-városi választói névjegyzék

Parocz Béla dr. aradi magyarpárti vezető kedden délelőtt a városvezetőség ülésén kérdést intézett Ursu János dr. interimár-bizottsági elnökhöz, hogy mi az oka annak, hogy a törvény intézkedéseinek ellenére az elmúlt év decemberében elmulasztották kiegészíteni a választói névjegyzéket, s így januárban már nincs alkalom rá, hogy ki-ki ellenőrizhesse nevét a nyilvános kiállításra kötezt választói névjegyzékben. A közigazgatási ügyosztály vezetője azzal védekezett, hogy többévi halálozást kell keresztülvezetni a listán, amely ezért a kellő időre nem készülhetett el. Ursu János dr. azonnal kiadta az utasítást, hogy a kötelező időre haladéktalanul állítsák ki közszemlére az aradi választópolgárok névjegyzékét, a törvény utasításait tartsák szigorúan be.

CENTRAL: Ma utóljára! 5, 7¹/₄ és 9¹/₄ órákor**BULLDOG DRUMMOND VISSZAVÁG**

Ronald Colman, Loretta Young, Warner Oland

SELECT: Repriz-premier! 5, 7¹/₄ és 9¹/₄ órákor**DICK TURPIN.**Főszerepben: **JOSÉ MOJICA.****Jön: HADIFOGLYOK.**Az utolsó évek legértékesebb alkotása, Főszerepekben: **Ifj. Douglas Fairbanks, Leslie Howard, Margaret Lindsay.****Jön: HAROLD LLOYD (A diktátor)**

HIREK

Gandhi — bundában

Addig jelentgették a világ minden tájáról, hogy nyári meleg uralkodik, kétszer kivirágzott a cseresnyefa, háromszor termett az alma és ehhez hasonlók, amíg a nyakunkba szakadt a csikorgó, hideg tél. Néhány nap óta pedig hatalmas hőmérséklet-árasztják el az egész világot, a téli sportok imádóinak legnagyobb öröme. A tél kipótolja az elmulasztottakat és bőségesen zudítja nyakunkba a fehér hópolyheket, amerre csak nézünk szemkárásztaó fehérség csillog felénk. Most már másképpen szólnak a jelentések, a világ minden tájáról közli a rádió, és a telefon, hogy a nagy hőmérséklet megakasztja az országok és városok vérkeringését. Még azokat az országokat sem kiméli meg a tél, ahol az emberek örök napsütéshez szoktak hozzá, ahol valóságos katasztrófát jelent, a nálunk már megszokott hideg.

Rövid rádiójelentés adja tudunkra, hogy Indiában szokatlanul hidegre fordult az idő és oly nagy havazás indult meg, hogy Bombayben — bundában járnak az emberek. Pont Indiában, ahol I. Gandhi őpustolsága oly nagyszerűen megszervezte a polgári ellenállást az angol árukkal szemben és esztendő óta azt prédikálja, hogy egy igazi indus hazafi háziszóttos lepedőben járjék és a tengerből mossa a háztartásához szükséges minden-napi sót, nehogy az angolok meggazdagodjanak India polgárainak bőrén. Vajjon, mit csinálhatnak most a téli hideg kellős közepette azok az indus hazafiak, akik ama bizonyos háziszóttos lepedőben akarnak járjékni — bundába öltözött és kevésbé hazafias konfitársaik közepette...? Mert biztos, hogy a hideget alig ismerő Indiában házikészítményű bundákat aligha kapni és az, akit a hirtelen tél arra kényszerít, hogy ilyen árut vásároljon, meg kell, hogy barátkozzon a bélésről rámeredő címkével: Made in England. A könyörtelen természet nem respektálja a legmagasztosabb elveket sem és bármilyen szilárd Gandhi és vezérkarának álláspontja az angol áruk bojkottja kérdésében, mégis bele kell nyugodniok abba, hogy elveik fenntartásával bizonyos engedelményeket tegyenek a „Made in England”-árak téli kategóriái javára. Hiába, az élet megalkuvásokból áll és még mindig jobb meleg alsóruhába és bundába öltözött munkatársak hazafinak lenni, mint — megfagyott apostolnak...

Gandhi tehát valószínűleg kénytelen lesz egy időre szögre akasztani szilárd elveit és bundában folytatni a polgári ellenállás akcióinak szervezését. Amíg elmúlik a szokatlan tél India felett és ismét átveszi uralmát Gandhiék megszokott egyenruhája: a háziszóttos lepedő...

Nemsokára talán már láthatjuk is a Journalok között élelmes filmrporterek legújabb szenzációját: Gandhi — bundában... (—rosi.)

— IDŐPROGNÓZIS: Élénk északi és északkeleti szél, sok helyen hófúvás, zúzmaraképződés, több helyen még havazás, kivált keleten. A hőmérséklet a síkságon emelkedik, a magasabb helyeken csökken.

Tűzifa jó száraz, olcsó ár, megbízható kiszolgálás 220
AUFRICHT-fatelepen, Cal. Vlot. 1-3. Telefon 69

— Slavescu pénzügyminiszter az uralkodónál. Bucurestiből jelentik: Slavescu pénzügyminiszter ma délután a pénzügyminisztérium vezető tisztviselőinek társaságában Sinaiába utazott, ahol az uralkodó kihallgatáson fogadta. A pénzügyminiszter bemutatta az átdolgozott költségvetési javaslatot, amelyet a király jóváhagyása után fog beterjeszteni a parlament megnyitó ülésén.

— Az árpa és zab kiviteli tilalma. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium rendeletére a vámigazgatóság közli, hogy az árpa és a zab kiviteli tilalma nem vonatkozik azokra a mennyiségekre, amelyek a kiviteli tilalom életbeléptetése előtt már exportra elő voltak készítve a kikötők és a vasutak raktáraiban, vagy pedig már hajókba, illetve vagonokba voltak rakva.

— Közlekedési nehézségek Aradon. A városi autbuszüzemet rendkívüli nehézségek elé állítja a nagy havazás, amely számos üzemi balesetet idézett eddig is elő, a kocsik menetidejében nagy eltolódásokat okozva. Az üzemigazgatóság a nagyközönség megértő elnézésére számít, míg a havazás szűnik és az uttesteket sikerül megtisztítani.

— Angol cirkáló tisztikara Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A „Devonshire” angol cirkáló tisztikara ma reggel Bucurestibe érkezett. Az angol tiszteket az Északi pályaudvaron a hadügyminisztérium képviselői várták. A vendégek több napon keresztül maradnak a fővárosban.

— Uj ezredet kap Arad? A város átíratot kapott a Devan állomásozó 4-es határőrezredtől, amely hajlandó székhelyét Aradra áttenni, ha a város megfelelő elhelyezéséről gondoskodik. Szó van arról, hogy az ezredet sikerül a régi repülőtér melletti épülettömbökben elhelyezni, ha a városnak sikerül saját rezsiében gazdaságosan kitataroznia az épületeket.

— Két álarcos bandita rémtette. Ungheniből jelentik: Két álarcos bandita tegnap behatolt Genczer Meyer kereskedő lakásába és miután az egész családot revolverekkel sakkban tartották, pénzt követeltek. Genczer kijelentette, hogy pénzzel nem rendelkezik, mire késekkel támadtak a család valamennyi tagjára és mindnyájukat összeszurkálták, majd kifosztva a házat, eltűntek. Az áldozatokat reggel vérbefagyva, eszméletlenül találták meg.

— Nyugalomba vonuló városi főtisztviselő. A városvezetőség az elmúlt napokban tartott ülésén tárgyalta Mandel Ferenc aradvárosi adóhivatali főtisztviselő kérvényét, amelyben nyugdíjaztatását kérte. A városvezetőség a több évtizeden át lelkiismeretesen működött városi főtisztviselőnek megszavazta a nyugdíját s így Mandel Ferenc március 31-én megváltik többévtizedes, közérdeklő működésének hivatali helyiségétől.

Három zacskó cukor

A párisi Jour római értesülése szerint annak a disztribúciónak a végén, amelyet az olasz királyi pár a Quirinalban Laval tiszteletére rendezett, valamennyi vendégnek három, fehér selyemből készült s cukorkával megtöltött zacskót nyújtottak át. Az egyik az olasz király, a második a királyné arcképe, harmadikon pedig a savoyai ház címere volt látható. A cukorkát a vendégek otthonmaradt gyermekeinek szánták. Ez megható módon juttatta kifejezésre a királyi pár családi szellemét s emberi egyszerűségét.

— Bonyolult kölcsönillet bliányi fejleményei. Weisz Jakab és Köpe Sándor aradi lakosokat hamis vád emelése címén állították ma bíróság elé. egy bonyolult kölcsönügylet kapcsán. Weisz 500 lejes kölcsön ellenében elzalogosította ékszerait Köpe Sándornál, aki továbbadta azokat Kerner Józsefnek. A kölcsön terminusának lejártá után Kerner nem adta ki többé az ékszereket, mire Weisz és Köpe feljelentették lopásért. A bíróság felmentette Kerner, aki hamis vád címén feljelentette vádlóit. A bíróság ma tárgyalta az ügyet és mindkettőt felmentette.

— Az aradi rendőrkveszturán elhelyezett népesedési osztály közli, hogy a helyiséget renoválják és ezért péntek reggelig nem tartanak hivatalos órákat.

— Az Állami Osztályorszátiák 3-ik osztályának húzásán az alábbi számok nyertek: Osztályorszátiák: Lei 1.000.000 No. 50683. Lei 500.000 No. 33010. Lei 200.000 No. 61965. Lei 100.000 No. 18611, 24596. Lei 50.000 No. 11369. 21833, 23454, 59978. Mellékorszátiák: Lei 1.000.000 No. 145812. Lei 250.000 No. 173197. Lei 100.000 No. 146520, 195031. Lei 50.000 No. 236017, 277134, 288436. A 4-ik osztály húzása február 15-én lesz.

Uj ásványvízkereskedés

Kizárólagos egyedárusága a „Málnási Mária” és a paptamási „Lihvnyia” ásványvizeknek teljesen riss töltésben. Raktáron tart továbbá friss töltésű Bikszádi, Hebe, Borszáki, Ferenc József, Imáncsi vizeket.

ROTHBART ES SALGO oradeai cég aradi fiókja

ARAD, Str. Eminescu 24. 411 Tel. 923.

— Uj adóvallomást kell benyújtani. Ma rendelet érkezett a pénzügyminisztériumtól az aradi pénzügyigazgatóságra. A rendelet értelmében minden kereskedőnek, iparosnak, szabadfoglalkozásúnak, valamint társaságnak 1935. január 31-ig be kell nyújtani a négyes számú adóvallomást. A szükséges blankettákat az egyes kerületi adóhivataloknál lehet beszerezni, 1 lejért darabonként. Adóvallomást kell tenni azoknak, akiknek ingatlanát adósság terheli. Az adózóknak még abban az esetben is be kell nyújtaniok ezt a vallomást, ha eddig patenta fixa-t fizettek, amelyet tudvalevően 3 évre vetettek ki és amely csak 1935. március 1-én jár le. Mindazok, akik bármilyen oknál fogva eddig még nem fizettek adót, ugyancsak be kell hogy nyújtsák 1935. január 31-ig a 4-es számú adóvallomásukat.

— Felmentettek egy volt aradmegyei kereskedőt a hamis bukás vádjától. Az aradi törvényszék első szekciójának Popescu—Senciuc-tanácsa ma Pavel Aurel volt chisineu-cris-i kiskereskedő ügyét tárgyalta. A csődbejutott kereskedőt azzal vádolták, hogy nem vezetett szabályos könyveket. A mai tárgyaláson kihallgatták Botisel János dr. ügyvédet, Pavel esődtömeggondnokát, aki kijelentette, hogy a kereskedő nem volt köteles üzleti könyveket vezetni. Banciu T., a dr. Pop Sándor-iroda képviselője Pavel felmentését kérte, majd a törvényszék rövid tanácskozás után felmentette a kereskedőt. Az ítélet jogerős.

— A katonai elő-kiképzés aradi bizottsága hivatali helyiségeket, butorokat és irodafelszereléseket kér a várostól. A város miniszteri rendelet alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy évi 10.000 lej támogatásban részesíti az akciót, de más segítséget nincs módjában nyújtania.

— Halálozás. Vidérker Márkné aradi ur-asszony kedden délután 66 éves korában elhunyt. Temetése január 16-án, szerdán délután 4 órakor lesz az aradi izraelita temető halottasházából. Az elhunytat kiterjedt rokonság és baráti kör gyászolja.

— Öthavi börtön lopásért. Ábrahám János és két társa, mindhárom semlaci lakos, tizennégy renobeli lopásért került ma az aradi törvényszék elé. Miután bűnösségük beigazolást nyert, 5—5 havi börtönnel sújtotta őket, amiből vizsgálati fogság címén 2 hónapot és 17 napot számított be. Az ítélet jogerős.

— A legszigorubb diéta (fogyasztó, só-, hús- és folyadékiszegény, vegetar, Bircher—Benner-féle Rohkost) betartása sem jelent lemondást a Svábhegyi szanatóriumban. Tolerantia meghatározás.

— Kétszázlejes büntetés — mert kalappal fején lépett be a bírósági hivatalba Paicutiu György halmagiui gazdát azzal vádolták, hogy kalappal fején ment be az ottani járásbíróság telekkönyvi hivatalába. A telekkönyvvezető ezt látva, erélyesen rászólt:

— Vegye le a kalapját, nincs kocsmában...
A vád szerint a gazda ezt válaszolta:
— Tudom, még rosszabb helyen...
Az utóbbi kijelentést Paicutiu ügyének mai tárgyalásán tagadta, majd a törvényszék tiszteltlenségért 200 lej pénzbírsággal sújtotta.

— Számos női bajnál reggel, éhgyomorra felpohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvíz végtelen nagy megkönnyebbülést szerez azáltal, hogy a belek tartalmát felhigítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja.

— Törvényszéki hírek. Az aradi törvényszék ma felmentette Brunhuber Kálmán tisztviselőt, egy aradi biztosítótársaság vezetőjét, akit az intézet jelentett fel, azon a címen, hogy 154.000 lejt sikkasztott. A volt hivatalnok beigazolta, hogy elszámolási viszonyban áll az intézettel. — Stoikovics Erzsébet aradi asszonyt azzal vádolták, hogy a semlaci vásáron 7000 lejt lopott. Bizonyítékok hiányában felmentették. — Öt Sinteamare aradmegyei községbeli legényt a törvényszék ma fejenként 300 lejes pénzbüntetésre, vagy 6—6 napi elzárásra ítélte, mert Vidican Miklós községbeli gazdától búzát lontak. Az ítélet jogerős.

— Megfagyott az erdőben. Duma Miron erdőőr egy aradmegyei erdőszékhelyen rendes szolgálati körútját végezte, amikor egy jólöltözött ember megfagyott holttestére bukkant. Értesítette a csendőrséget és megállapítást nyert, hogy a megfagyott ember Erdei István iacoi gazdálkodó.

— Fiatalkoruk betörőbandája. Focsaniból jelentik: A rendőrség letartóztatott négy 13—16 éves fiatalkorut, akik betörőbandát alakítottak. Kihallgatásuk során 20 betörést és lopást ismeretek be.

— Kifosztotta saját lakását. Vakmerő betörést jelentettek az elmúlt éjszaka Olar község csendőrségének. Printea Tódor olari gazdálkodó házába törtek be ismeretlen tettesek, akik 6000 lej értékű ruhaneműt és 250 kiló dohányt vittek el. A csendőrség bevezette a nyomozást és kihallgatta a lakás gazdáját. A gazdálkodó zavartan adta elő, hogy miképpen történt a betörés, végül is a csendőrség megállapította, hogy önbetörés történt. Az eljárás Printea Tódor ellen megindult.

— Az Aradi Vakok Egyesülete ezúton tisztelettel hívja meg összes alapító és pártoló tagjait a január 20-án, délután 3 órakor a városháza kis tanácsstermében tartandó rendes évi közgyűlésére.

— Ma az alantli gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI: Piata Avram Iancu.

FÖLDES: Str. Eminescu.

KÁRPÁTI: Boulevardul Regele Ferdinand.

LEGUJABB

Segélyvonattal hozták Aradra a timisoarai személyvonatot

Nagy késéssel futnak be Aradon a vonatok

A mind nagyobbarányuvá váló hófúvás a vasuti közlekedésben hatalmas zavarokat idézett elő. Az egyes vonatok többórás késéssel érkeznek az aradi állomásra. A Timisoara felől érkező vonat Vinga állomásonál megakadt, amiről nyomban értesítették az aradi állomást, ahonnan segélyvonat ment Vingára a timisoarai személyvonat behozatalára. Ugyancsak nagy késéssel futott be a Bucuresti felől érkező Rapid és a Budapest felől érkező gyorsvonat.

Az aradi állomás forgalmi irodájától nyert információk szerint, a Budapest—Bucuresti gyorsvonat ma éjszaka 40 perces késéssel érkezett meg Aradra és további 15 perces ké-

séssel indult el az aradi állomásról. Utközben a nagy hőtömegek miatt a késés előreláthatólag még inkább növekedni fog. Az Oradea felől érkezett vonat egy órás késéssel jött, míg a bradi vonat másfél órát késett. A timisoarai személyvonat, amelynek 11 óra 30 perckor kellett volna befutnia és amelyért segélyvonattal indult Aradról, éjszaka fél kettőkor még nem érkezett meg. Miután a timisoarai vonal teljesen járhatatlan, az a személyvonat, amelynek éjszaka 12 óra 20 perckor kellett volna elindulnia az aradi állomásról, lapzártakor még nem indult el. Pecica felé egyelőre rendes menetidőben közlekedik a vonat.

„Európa nemzetközi levegője mérgező problémáktól szabadult meg“

A Saar-vidéki német győzelem hatása Genfben

Genfből jelentik: A Saar-vidék kérdésében a nagyarányú német győzelem után most már a következő lépés a Népszövetség tanácsát illeti. A tanács ma délelőtt zárt ülést tartott, amelyen hivatalosan bejelentették a népszavazás megbízott elnöke alatt a Saar-vidék ügyével foglalkozó hármass-bizottság megkezdte munkáját, hogy előkészítse a Népszövetséghez intézendő javaslatot. Nem lehetetlen, hogy már csütörtökön a hármass-bizottság jelentése és javaslata a tanács elé kerül, amely meghozza a Saar-vidék ügyében az alapvető döntést. A hármass-bizottság két órán keresztül tárgyalt és soravetve a felmerült legfontosabb kérdéseket. Nem lehetetlen, hogy a bizottság már holnap délutánra elkészül javaslatával és a Népszövetség tanácsa ebben az esetben hozza meg döntését a Saar-terület végleges visszacsatolásáról.

A hármass-bizottság megbeszélése zárt ajtók mögött folyt le. A kiszivárgott hírek szerint elhatározták, hogy

javasolni fogják a Saar-területnek osztatlanul való visszacsatolását Németországhoz.

Jólétesült körök úgy tudják, hogy a Népszövetség tanácsa a javaslatot egyhangúlag magáévá fogja tenni. Ebből a célból a népszövetségi tanács holnap délután 3 órakor ül össze. Népszövetségi körökben továbbra is megelégedéssel vették tudomásul, hogy

Európa nemzetközi levegője egy erősen mérgező problémától szabadult meg.

Valószínűnek tartják, hogy most már a kisan-tant, amely mindig hangoztatta békülékenységét, ezután nem akarja fenntartani a marseille-i ügyet sem. Az a vélemény, hogy a magyar kormány jelentését tudomásul fogják venni és akkor az ellentétek nagyrésze önmagától kiküszöbölhető lesz. Hír szerint Kánya Kálmán külügyminiszter felkereste Tewiik Rüzsdí bej török külügyminisztert, a mostani állászat elnökét, akivel hosszasan tanácskozott. Eckhardt Tibor délelőtt hosszabb megbe-

Az Aradi Zsidó Nemzeti Szövetség és az Aradi Wizo rendezésében

Dr. Imanuel Olswanger

(Jeruzsa'ém)

1935. január 16-án este 9 órakor a Fehér Kereszt nagytermében

„A mi munkánk“ című előadást tart.

A belépés díjtalan.

305

szelést folytatott Komarniczky-vel, a lengyel delegátussal.

Bazelből jelentik: A népszavazási bizottság különvonata kedden éjszaka 23 óra 25 perckor érkezett meg a bazeli pályaudvarra. Ez alkalommal az állomás perronját teljesen elzárták. A vonat végén volt a két teherkocsi, az urnákkal, amelyekben 528.704 szavazatot őriztek. Francia katonai csapatok kísérték a vonatot Bazelig, ahol a svájci rendőrség különleges csapatai vették át az őrködést. Ez a rendőri kirendeltség kíséri a vonatot, a népszövetségi főtthárság kérésére, Genfbe.

Megszűnik

az

„Elite“ Illatszertár

a Barakban,

é hó 18-án, pénteken

kezdetét veszi az

Áruháztár rendkívüli

olcsó árusítása.

Figyelje hirdetésünket!

— Az aradi Zsidó Nőegylet teaestélye iránt városzerte óriási érdeklődés nyilvánul meg. A hölgy-rendezőbizottság, élén Grosz Józsefné elnökével, fáradságtalan munkával hetek óta készül a teaestélyre, amely ennek folytán a legszebb anyagi és erkölcsi sikerrel kecsegtet. Jótékony célra fordítja a Zsidó Nőegylet a bevételt, de gondoskodik arról is, hogy a pénzért mindenki kitűnően szórakozzék. Értékes meglepetésekkel fog szolgálni az estélyen a Nőegylet hölgy-rendezőbizottsága és egyik attrakciónak számítják a tombolát is. A tombolán — az általános szokástól eltérően — csupa eredeti és értékes tárgyat sorolnak ki és főnyereményként egy gyönyörű rómikövet nyerhet a szerencsés bálózó. A „Dacia“ kávéház helyiségét erre a célra praktikusán átalakítják, úgy, hogy a teast zavartalanul folyhasson le. A kávéház belső helyiségében az asztalokat helyezik el, természetesen itt lesz hely a táncra, de a parkett a táncolóknak az étteremben áll majd különösképpen rendelkezésére. A rendező-bizottságnak arra is gondja volt, hogy értesítse a meghívottakat, hogy a Nőegylet teaestélyére az estélyi ruha nem kötelező, hiszen a mai időkben ezt szigorúan megkivánni amúgy is lehetetlen. Ennek ellenére az estély még is a szezon egyik lelegezsabb és legkiemelkedőbb eseménye lesz.

Megvédi a kormány a fogyasztókat az indokolatlan áremelések ellen

Uj váltópénzek kerülnek forgalomba

Bucurestiből jelentik: Averescanus körökből azt a hírt közlik, hogy a néppárt és a georgisták jóelőre bejelentett közös manifesztumát nem hozzák nyilvánosságra. A két párt együttműködésének elhatározása kapcsán az ország különböző központjaiban közös nagygyűléseket hívnak össze.

A Slavescu pénzügyminiszter vezetésével tegnap este megtartott értekezlet során Slavescu minisztertársai tudomására hozta határozatait a két milliárdos költségvetési deficit fedezéséről. Ma reggel ismét megbeszélések voltak, Slavescu tervei közé tartozik

a két-, öt- és huszlejes pénzegységek forgalomból való kivonása. Ezeket a nikkel pénzeket rézből készült, olcsóbb pénzdarabokkal kívánja helyettesíteni. 50 és 200 lejes címletű fémpénzek kibocsátását is tervezi a pénzügyminiszter. Ezek a 100 lejes pénzdarabok anyagából készülhetnek. Ez a művelet, mintegy két milliárd hasznót jelent az államnak.

Ebből az összegből 1 milliárdot a Nemzeti Bankra ruháznak át a forgalom egyensúlyozásának biztosítására, mivel ellenkező esetben a kormány által igénybe vett módszer infláció jellegével bírna. 1 milliárd lej tehát a kormány rendelkezésére megmaradna. A második milliárd deficit fedezésére a járadékbonokat bocsátanák ki (második részlet). Ami a jövő évi költségvetést illeti, végleges elhatározás még nem történt. Állítólag a miniszter a jövő évi költségvetést 18 és fél milliárdra kívánja redukálni. Ehhez a lépéshez azonban még nem nyerte meg minisztertársainak hozzájárulását. Az egyes miniszterek hangoztatják, hogy a költségvetés további redukciója lehetetlen és hogy más megoldási lehetőséget kell találni.

Az iparügyi miniszterium körlevelében hívta fel az összes vármegyei prefektusokat arra, hogy védjék meg a fogyasztók érdekeit a nagyiparosok és kereskedők esetleges indokolatlan áremeléseivel szemben. A miniszterium szerint a közvetítő kereskedelem előreláthatólag arra való hivatkozással, hogy az új áruseregvezmény következtében áremelkedések állottak elő, megkísérli az áremeléseket. Az indokolatlan áruzsora eseteiben a hatóságok azonnal alkalmazkodik a spekulatív szankciókat és a vétkeseknek talált kereskedőket kizárják a rájuk eső import-kvótából.

— A has gyakori teltsége, a rekesz erősebb feltelődése, májtáji fájdalom, emésztési nehézségek, gyomorhélhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, a fül vagy sziv felé irányuló vértelődések ellensúlyozhatók.

— A Kölcsey Életiskola mai előadása az Iparos Kulturházban csodákról fog szólni, a kutató emberi ész csodáiról, a természet erői összefüggéseinek megismerésében és felhasználásában. Korunk vegyészeti csodáinak összefüggéseit a mi zaklatott mindennapi életünkkel fogja megvilágitani Szabó Sándor dr. Az Életiskola hallgatói meg fogják érteni a társalgó stílus könnyed formájában, hogy a természet minden gazdagsága és színpompája az elektromosság legparányibb atomjainak változata. A kitűnő vegyész előadásában tartalmat fognak nyerni a mai ember szótárában közkeletű orvosságok szavai, a divatos hormonok és vitaminok szölamai és a gyilkos vegyészeti találmányok utja a laboratóriumokból az emberi béke életéig. Az érdekes előadás 6 órakor kezdődik és a rendező Kölcsey-Egyesület szívesen lát minden érdeklődőt.

— Ingyenes főzőkurzus-bemutató Aradon. Paál Rózsi, az országos híri okleveles cluji cukrász Aradra érkezett, hogy főzőművészetének praktikusságát bemutassa Arad hölgyközönségének is. A kitűnő főzőiskola-tanárno „művészetének“ jellemzői: hogyan lehet kevés anyagból olcsón, praktikusán és rövid idő alatt pompás pompásabb csemegéket készíteni. Paál Rózsi január 16—17-én, délután fél 4 órakor ingyenes bemutatót tart az Iparos Otthon termében a hidegbuffet és a cukrászművészet praktikus titkairól, amely iránt már is óriási érdeklődés nyilatkozik meg Arad hölgyközönsége részéről.

Télisport-eldorádó Aradmegyében

Skicelő és ródlizó aradiak a Hegyalján — Kellemes vikend a fél-méteres hóban

Reggel fél öt van és a szélrózsa minden irányából látok előbukkanni állig melegen felöltözött lányokat, fiukat, asszonyokat, férfiakat, *vállukon skitalppal, ródlikkal*. A nők bakancsai egyforma dobbanással csikorognak a jól megfagyott havon a férfiak kilós sulyu topánkáival. Érthető, hiszen egyforma katonái ők a télisportnak, együtt dobban a szívük a bakancsukkal a téli vikendért, az első téli vasárnap kínálkozó sportélményeiért.

Kétórás, jó hangulatban eltöltött utazás után Muscára érkezik a Hegyaljai Villamos, ahol már várnak a parasztszánkók, melyek Aradmegye téli eldorádójába szállítják a kiránduló társaságot, a *Highis* lábánál levő *casoia-i* menedékházhoz. A kétórás szánkóút alatt sűrűn bujnak ki a rummal és egyéb jóféle pálinkával megtöltött butykosok a bundák zsebeiből. Nem kis mértékben fokozza a hangulatot a szesz is az egyébként is nótáskedvükben levő fiataloknál.

Egy-kettőre elhagyjuk az *agrisi*, majd a gyönyörű *araneagi* völgyet, miközben a kitarító hegyi-lovak mind feljebb visznek bennünket. Egyszerre gyönyörű panoráma van előttünk: a *Highis* 880 méter magas hóborította csúcsa, melynek aljában ott terebélyesedik az Erdélyi Kárpát Egyesület tagjaiból alakult részvénytársaság által az elmúlt ősszel épített menedékház. Valójában nem is illik rá a menedékház kifejezés, mert ez egy szép, modern emeletes épület. A földszinten tágas társalgó- és étkezőterem, az emeleten pedig a női- és férfihálóterem és a külön hálószobák.

Aradiak vidám sportolása

A mindig agilis *Sándor Iván* forró teával várja az ujonnan érkezőket. *Sándor Iván Lányi* Izsóval és dr. *Weil* Károllyal már szombaton délután kiutaztak s az ő szorgos gondoskodásuknak volt köszönhető, hogy a szánkók ott vártak bennünket az állomáson, fűtött termek és forró tea állott rendelkezésre.

Egy-kettőre ledobáltuk a bundákat, ki-ki felcsatolta skitalpjait, kézbe fogta ródlijait és megkezdődött a kirándulás tulajdonképpen célja, a sportolás. Az EKE vezetősége már az ősszel gondosan elkészítette úgy a ródli-, mint a skipályát. Megtisztották a terepet a különféle bokroktól, gazoktól és kiálló fatönköktől, úgy hogy a gyönyörű, *sima hótakaró ideális ródli- és skipályát nyújt a sportolóknak*.

Hangos a két hegy a sportrajongók örömligóságától. Itt-ott már látni egy-egy égneke-álló skitalpat. Hiába, ez a sport ezzel jár. Node szerencse, hogy ötven centiméteres puha hó van és senki sem ütheti meg magát komolyan. A nagyszerű lesiklopályán már ott látjuk a legjobb aradi skicelőt, a női körökben nagy szimfóniának örvendő *Németh Istvánt*, aki már szombaton délután indult el Aradról *Gold-*

Furfangos aradmegyei tolvaj fantasztikus meséje álarcos és revolveres rablókról

Három havi börtönt kapott, mert barátai teheneit ellopta

Cristea Teodor corbesti-i lakos még hónapokkal ezelőtt megbízást kapott tiz falubeli gazdától, hogy teheneiket a bileji vásárra hajtsa. *Cristea* utközben egyszerűen eladta társai állatait és összesen körülbelül három-ezer lejt vett fel előlegként. A károsultak feljelentésére a tolvaj bíróság elé került. A mai tárgyaláson kijelentette, hogy a teheneket társai javára adta el, a pénzt azonban elrabolták tőle. *Fantasztikus mesét adott elő arról, hogy a közben lefeküdt aludni és arra ébredt, hogy három álarcos és revolveres férfi áll mellette. A rablók teljesen befosztották és ezért nem tudta átadni az előlegeket*. A bíróság nem adott hitelt a mesének és három havi börtönrre ítélte *Cristeát*.

schmidt Miklós bankárral, *Frigyes* Sándor mérnökkel, *Szegő* Sándor gyárossal, *Zucker* László és *Weisz* Dezső tisztviselőkkel. Ők mindjárt Muscától skicelőkkel tették meg az utat Casoiaig. Bizony estevedtek ökelmek és hatórás barangolás után este tíz órakor érkeztek be a célba. A rossz nyelvek azt mondják, hogy a kísétűnek egyik sem nevezhető aranyifju vacsora nélkül fekiúdt le és aludtak reggelig, mint a bunda, viszont reggelire megették nemcsak a szombati vacsorát és a vasárnapi reggelit, hanem még a vasárnapra szánt ebédeiket is. Ott láttam még a skicelők között dr. *Székely* Lajos gyárost és bájos *Anikó* leányát, *Schnürer* Hans mérnököt, *Weil* Ernőt, *Goth* Ede szeszkereskedőt, dr. *Kalmár* János ügyvédet, *Székely* Lajos bankcégvezetőt, *Geml* Istvánét, a pancotai gyógyszerész bájos feleségét, *Piláth* Antalét, *Halász* Imre diákot és még sokakat, akiknek nevét nem sikerült feljegyezniük.

Sokkal nagyobb volt a ródlizó-tábor. Bobbal siklott le *Weichert* Oszkár gyógyszerész és *Weichert* János. Dr. *Németh* Miklós és neje voltak a legügyesebb ródlizók, akik egyetlen felborulás nélkül siklották végig többször az éles kanyarokkal és erős esésekkel sűrűn tele-tüzdelt pályát. *Kiss Géza* bankcégvezető és felesége, *Darvas* György és *Kiss* Ernő szintén ügyes ródlipároknak bizonyultak. Annál többet csókolta meg a havat *Gárdos* Lajos bank-tisztviselő, *Földes* Géza és *Timkó* Ernő, az EKE lelkes vezeterei hol a ródlizók, hol a skicelők között bukkantak fel. *Bing* Hugó bankigazgató, dr. *Grossmann* Alfréd borkereskedő és *Halász* Dezső nagykereskedő nem tudtak betelni a kipirult arcu, a gyönyörű napsütésben sportoló bájosnál-bájosabb leányok: *Halász* Ági, *Reinhart* Baba, *Döry* Márta, *Eisikovits* Ella, *Faragó* Klári, *Guminsky* Hilde, *Cristea* Kató, *Heller* Olga, *Kohn* Mária nézésében. Dr. *Bánffy* András és *Kiss* Márta meglepően harmónikus egyetértésben ródliztak együtt. Ugyancsak a ródlizók között láttuk: *Tüdös* Istvánt, *Földes* Endrét, *Aszlán* Jánost.

Csilingelő szánkók utja visszafelé...

Két óra tájban gyűlt össze a társaság az ebédlőteremben és mint a sáskahad vetette rá magát a hazuról hozott nagymennyiségű ennyivalóra, melyhez kitünően izlett a nagyszerű forrásvíz. Ebből is annyit fogyasztottak, ami egy ötmeletes bérház oltásához is elégséges lett volna. Ebéd után már alig akadt sportoló, mert négy órakor indultak a szánkók visszafelé. Emelkedett hangulatban telt el a visszafelé vezető szánut is és este nyolc órakor Aradra érkezve, egy kellemesen eltöltött vasárnap emlékével széledt szét a társaság, hogy jövő héten ismét kirándulhasson arra a gyönyörű helyre, amelyre évek óta áhítozva gondolt az aradi téli sportokat űző fiatalság s amelynek álmát az EKE most valóra váltotta. (sz. L.)

A *Casoia*-völgyben levő menedékházat tudvalevőleg az Erdélyi Kárpát Egyesület *Czárán* Gyula-osztálya létesítette, amely a pancotai uradalomból *Hertzka* Ármin közbenjöttével megvásárolt 12 katasztrális hold földet, amely részben völgy, részben erdő. Itt rendezték be modern komforttal a menedékházat, az építkezést szeptember közepén kezdték meg és a hosszú ősz kedvezett a munkálatoknak. Ennek köszönhető, hogy karácsonyra a menedékház tető alá került és annak egyrésze ideigle-

TÚZIFA

uradalmi 2 éves, abszolút száraz cser, főlgy és bükkhasáb, valamint dorong a legcsóbb napi árban

„Bárzava“ Fabrica de Varși S. A. Comerciala
Arad, Bul. Rev. Ferdinand No. 6. sze ezheriá be.
Telefon: Arad 918. Timisoara 17-88

nesen a téli sportolók számára lakhatóvá is vált.

A költségek fedezésére részvénytársaságot alapítottak, amely már megtartotta alakuló közgyűlését és az ügyek vezetését kilenc tagú igazgatóság vette át. Ennek tagjai *Muzsaj* József elnöke alatt a következők: dr. *Weil* Károly, *Timkó* Ernő, *Sándor* Gyula, *Kohn* Mária, *Lányi* Izsó, *Tüdös* István mérnök, *Záray* Jenő és *Földes* Géza. A részvénytársaság alapítókéje 200 ezer lej és 400 darab 500 lejes részvényt bocsátottak ki. A felügyelő-bizottság, amelynek *Dretschner* Károly az elnöke, 7 tagból áll.

A casoia-i pompás „menedékház“

A menedékházat a modern kényelem szabályainak megfelelően szerelik fel. A földszinten parkettás nagyterem, felügyelő-lakás, konyahelyiségek nyerne elhelyezést, az első emeleten hat szoba, amelyek mindegyikében 3-4 ágy található, a második emeleten pedig három nagy közös terem áll a turisták rendelkezésére. Minden szobában vízvezeték és gázvilágítás van. Az igazgatóság tervevette egy betonmedencével felszerelt strand, valamint tennispálya létesítését. A téli sportolók kedvéért a legnagyobb sietséggel elkészítették a másfél kilométeres ródlipályát és kiválasztották a megfelelő skiterepet.

A menedékház felszerelésének javára turisták február 9-ikén nagy turistabálat rendeznek. A vezetőség most osztályozza, hogy tagjai hova nyerjenek beosztást. Ebben az ügyben f. hó 16-án, szerdán este fél kilenc órai kezdettel a hivatalos helyiségben fontos megbeszélést tartanak, melyre az összes tagok megjelenését kéri a vezetőség.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház műsora. Csütörtök este fél 9 órakor: *Abbé*, *Parádés szereposztásban*. Péntek este fél 9 órakor: *Nápolyi kaland* (Karácsonyi Ili felléptével). Szombat este 9 órakor: *Nápolyi kaland* (Karácsonyi Ili felléptével). Vasárnap délután 3 órakor: *Nápolyi kaland* (Karácsonyi Ili felléptével). Délután 6 órakor: *Abbé* (Fekete Mihály felléptével). Este 9 órakor: *Nápolyi kaland* (Karácsonyi Ili felléptével).

* Csütörtökön az *Abbé*, pénteken a *Nápolyi kaland* kerül színre. Az aradi színházban már nagyban folynak az előkészületek a Timisoaráról visszatérő társulat első előadásainak megtartására. A technikai személyzet már megérkezett és a díszletek nagyrésze is itt van. Timisoaran kedden este folyt le az utolsó előadás, a *Nápolyi kaland*, hatalmas siker jegyében. Az *Abbé* című darabbal indul meg az aradi szezon is és az érdeklődést tekintve, az aradi siker sem marad majd a timisoarai mögött. Az *Abbé* után, melynek szereplői: *Csengery* Ica, *Hegyessy* Magda, *Gömör* Emma, *Olasz* Lajos, *Kozma* Hugó és *Tompa* László, a *Nápolyi kaland* kerül színre pénteken este. Ez az operett-premier külön szenzációja lesz a visszatért aradi társulatnak, mert *Karácsonyi* Ilin és *Erényi* Böskén kívül ugyyszólván az egész ensemble játszik a darabban. A jegyek iránt — amelyek a színház pénztárában már kaphatók — általános az érdeklődés és így remélhető, hogy nemcsak a megnyitőelőadást, de a soron következő előadásokat is nagy közönség nézi majd végig.

* Kedden este zárult *Balla Béla* kiállítása. Kedden este zárta nagyszerű kiállítását *Balla Béla*, az ismert festőművész. Ma megtartották a kiállítási teremben a meghirdetett sorsolást, amelynek eredményeképpen a 117-es számú katalógus nyerte meg a díjként kitűzött értékes baia-marei tájképet. A szerencsés nyertő: *Gherman Liviusné* timisoarai uriaszony volt. *Balla Béla* hétfőn *Bucurestibe* utazik, ahova több fővárosi előkelőség hívta meg.

* Január 31-én az aradi Filharmoniai Egyesület tagjai hangversenyt rendeznek a Kulturpalotában, amely alkalommal a bucaresti-i királyi palota házi-zredének legkiválóbb fuvósai is részt vesznek a koncerten. A hatvan tagú zenekart, amelyben a legjobb nevű aradi zenészeket kívül a legismertebb román művészenészek foglalnak helyet, *Massini* Egizio alezredes, a királyi palota házi-zenekarának karmestere vezényli. *Massini* Egizio neve nemcsak Romániában, hanem egész Európában ismert és ezért érthető az a nagy érdeklődés, amely a filharmoniai társaság amugy is értékes hangversenye iránt megnyilvánul.

Tányérmosó volt Hillmann, az elhunyt angol milliomos,

aki 1928-ban még a volán mellett ült és négy év alatt szerezte
vagyonát. — A kifutófiu, uccaseprő sé soffőr utja a milliós vagyonig

Londonból jelentik: Az emberi képzelet legtulzabb csapongása sem hoz létre olyan lihetetlen történeteket, amilyen Anglia egyik leggazdagabb emberének, a most elhunyt Hillmann Edwardnak életregénye volt. Mert Hillmann Edward valóban a semmiből küzdötte fel magát, de nem a béke, vagy a háboruutáni konjunktúra esztendőiben, hanem a válság legviharosabb időszakában: pontosan az utolsó elmúlt öt-hat évben, amikor világszerzte régi vagyonok inogtak meg, megalapozott üzletek és vállalkozások dőltek romokba.

Hat évvel ezelőtt még szegény taxisofőr volt Hillmann és most súlyos milliókat hagyott fiára, egyetlen örökösére — jont-ban.

Hillmann Edward 45 évet élt csak és büszkén emlegette, hogy sohasem volt beteg. December 24-én alapította meg a Hillmanns Airway Ltd. néven bejegyzett részvénytársaságot, amelynek igazgatóságában az angol arisztokrácia legismertebb tagjai foglalnak helyet a volt soffőr mellett.

Az angol autobusz- közlekedés diktátora

Hillmann London legszegényebb munkásnegyedében született, iskolába soha sem járt, nyolc éves korában apátlan-anyátlan árva volt. Leirhatatlanul sokat nyomorgott, küzködött és éhezett, éjszakáit a Themze hidjai alatt töltötte és boldog volt, amikor 12 éves korában tányérmosónak alkalmazták egy vendéglőben. Később kifutófiu lett, majd a városnál kapott állást: uccaseprőnek csapott fel. Közvetlenül a világháború kitörése előtt megnősült, de az a hír, hogy fia született, már a német-francia fronton találta. Félévi frontszolgálat után megsebesült és amikor felépült, egy autóosztághoz került.

Ez volt a szerencséje, mert itt sajátította el a kocsivezetés tudományát.

1918. novemberében leszerelt, de sehohsem tudott elhelyezkedni. Évekig tartó sikertelen próbálkozás után bejutott soffőrnek egy taxivállalathoz. Most csak egy cél lebegett előtte: annyi pénzt szerezni, hogy egy autobuszt vásárolhasson. Feleségével és fiával együtt a legtakarékosabb életmódot folytatta, garast garasra rakott és 1928-ban valóra is váltotta álmát, amelynek létrejöttében a békés polgári élet elővetelét látta.

Egy vidéki városban, Ramfordban telepedett le és naponta a szomszédos Claktonba és

Háromhavi börtönt

kapott a bocsigi szerelmi dráma főszereplője

Néhány hónappal ezelőtt, 1934. augusztusában Manerean Anton bocsigi gazda, aki hosszabb idő óta együtt élt Palcu Floare bocsigi leánnyal, összeveszett vadházastársával és a veszekedés hevében revolvert rántott, és rálőtt a leányra. A golyó szerencsére könnyebb sérüléseket okozott csupán és Palcu Floare néhány nap múlva felgyógyult. Az ügyesség gyilkosság kísérlete címén emelt vádat a jómódu gazda ellen és azt igyekezett beigazolni, hogy előre megfontolta tettét és hogy el akarta tenni láb alá az asszonyt. Mielőtt még az ügy főtárgyalásra kerülhetett volna, a gazda kibékült szerelmével és újra együtt élnek a legnagyobb egyetértés közepette.

Az ügy yma került főtárgyalásra. Manerean tagadta, hogy előre megfontoltan követte el tettét és kijelentette, hogy a veszekedés hevében lőtt rá az asszonyra, akit nem akart megölni. Ezt igazolták be a kihallgatott tanúk is, mire a törvényszék — az enyhítő körülmények figyelembevételével — három havi börtönrre ítélte Manereant és a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette.

vissza szállította az utasokat. A két város között volt ugyan állami autobuszjárat, de Hillmann kocsiján egy pennyvel olcsóbb volt a viteldij. A kocsit maga vezette, fiát pedig kivette az iskolából és ez lett a kalauz, aki a jegyeket osztogatta.

A bevétel szerény volt és az autobusz karbantartásának költségei olyan nagy összeget emésztettek fel, hogy Hillmann néhány hónapi kísérletezés után elhatározta, hogy abbahagyja a vállalkozást, eladja a kocsit. Egy vasárnapi napon utnak is indult Londonba. Utközben megállította egy öreg ur és megkérdezte tőle, hogy nem szállítaná-e a fővárosba, mert vasárnap az állami autobusz nem közlekedik. Még három utas is jelentkezett és mire Hillmann Londonba érkezett, megváltoztatta tervét. Nem adta el az autobuszt, hanem azonnal Romfordból Londonba fuvarozta az utasokat. Rájött arra, hogy sokkal kifizetendőbb, ha a fővárost köti össze a vidékkel és konkurrenciát támaszt az államnak.

1930-ban már kétszáz autobusza közlekedett különböző városok között

és Hillmann jómódu embernek tartották.

Ekkor történt, hogy a közlekedésügyi minisztérium közbelépett és betiltotta a városok közötti fuvarozást és megvanta Hillmann engedélyét is. A vállalkozó azonban nem hagyta magát:

kártérítési pert indított az államkincstár ellen és bár a perlekedés költségei tízezer fontot emésztettek fel, a bíróság neki adott igazat.

A tetemes kártérítésen kívül visszakapta engedélyét és most már

Iorga Miklós vallomást tett vagyonáról

A volt miniszterelnök kulturcélokra adta ingatlanai legnagyobb részét —
Telket kapott Albánia királyától Iorga

Bucurestiből jelentik: A vagyonellenőrzőbizottság a közeli napokban foglalkozik Iorga Miklós volt miniszterelnök ügyével. Iorgát — mint emlékeztet — Florescu István bucarest-i újságíró jelentette fel a vagyonellenőrzőbizottságnál azon a címen, hogy vagyonának egy részét nem tudja igazolni. Tegnap beérkezett a bizottsághoz a volt miniszterelnök nyilatkozata, amelyben kimutatást közöl vagyonáról. Iorga Miklós közli nyilatkozatában, hogy több mint negyvenéves munkájával a következő vagyont sikerült összegyűjtenie:

Egy ház Valeni de Munte-ban, egy villa Sinaiban, egy villa Mangallában, nagyobb telkek Albániában, amelyet maga az albán király ajándékozott Iorgának, a Valeni de Munte-i „Iorga-egyetem” épülete, ugyanabban a községben az általa alapított missziós iskola épülete, valamint a Regele Ferdinand-kulturház és a Principesa Elena-kulturregyesület épületei. Külön épületet emelt a missziós-iskola végzett növendékei számára, egy másik az egyházmúzeum, egy harmadik a Datina Romaneascanyomda részére. Ezekon felül Bucurestiben

van háza, ahol a magánlakása, valamint a Iorga Miklós-kulturregyesület székhelye található.

A volt miniszterelnök kijelenti, hogy mind ezeket félvesszőzados munkájával, könyveinek kiadásával, másrészt pedig gyűjtéseinek eredményeivel szerezte és nagyjából kulturális célokra áldozta fel. Más vagyona nincs, egyetemi tanári fizetéséből és jogszerinti zenátornapidijából, valamint könyvei kiadásának jövedelméből él és folytatja munkásságát. Iorga Miklós beadványa nagy feltűnést keltett politikai körökben.

Volt aradi rendőrkomiszár ujrafelvételi ügye a törvényszék előtt

Az aradi törvényszék néhány hónappal ezelőtt tizenöt napi elzárásra ítélte Sitaru Ilés volt rendőrkomiszárt, megvesztegetés címén. A vád szerint Sitaru egy Gogolák Anna nevű lopással vádolt aradi asszonyt háromezer lej ellenében szabadlábrahelyezett. Sitaru nemrégiben ujrafelvételi kérvényt nyújtott be a bírósághoz és tanukat jelentett be annak igazolására, hogy bosszu áldozata lett. A törvényszék helyt adott a kérelemnek és ma folyt le az ujrafelvételi tárgyalás.

A volt komiszár két tanuját hallgatták ki. Bugariu Rozália azt vallotta, hogy Sitaru ügye után beszélgetett vele az uccán, amikor elment mellettük Gogolák Anna egy másik ismeretlen nővel, akinek hangosan azt mondta:

— Ezen az emberen bosszút álltam, elbocsájtották állásából.

A perbeszédüket január 31-re halasztották.

Utánzat sok van, de a valódi és jó csak a

„HÖFER“

hintőpor.

127

hatszáz autobusszal bonyolította le a forgalmat.

1932-ben már milliomos volt Hillmann. Essex grófságban birtokot vásárolt az egykori taxisofőr, fiát, aki a vidéki városokban a jegyeket lyukasztgatta, a legnevesebb tanárokkal neveltette, ő pedig letette a pilóta-vizsgát és amikor ez megtörtént, megalapította Angliában az első magánkézben lévő légiforgalmi vállalatot.

Hillmann először csak a belföldön szállított utasokat, később aztán kiterjesztette a forgalmat a csatornán túlra, majd

London és Páris között rendszeres légi-járatokat teremtett meg.

Ma már világszerzte ismerik a Hillmann-féle légi-járatok nevét, amelyek ugy az angol, mint a francia hivatalos repülőjáratok komoly riválisai.

Véget ér a szédületes karriér

Ami pedig a legnevezetesebb, Hillmann Edward nem mások pénzéből, nem kölcsönrel és nem is állami hozzájárulással teremtette meg hatalmas szállítási vállalatát és most is a szó szoros értelmében könyörögni kellett neki, hogy alakítsa át üzemét részvénytársasággá és részeltessen másokat is annak jövedelmében.

December 24-ikén, a részvénytársaság alakuló közgyűlésén még nagy beszédet tartott Hillmann, három nap múlva ágynak esett és tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett. Szombaton temették el birtokán, a legkalandosabb karrier-hőst, aki írni-olvasni sem tanult meg, többet éhezett gyermekkorában, mint evett és tányérmosóból lett többszörös milliomos.

Málnási Mária gyógyviz

hurutos betegség, köhögés ellen a leghatásosabb, a legjobb nyálkaoldó gyógyszer!

Szállítja eredeti friss töltésben

Kardos Miklós utódai cég

Str. Eminescu No. 16.

Telefon 6-86.

283

Uj lakbérleti szabályrendeletet léptet életbe Aradváros vezetősége

— Az új intézkedések ismertetése —

Uj lakbérleti szabályrendeletet fogadott el kedden Aradváros vezetősége, amely az érdekeltek szempontjának figyelembevételével modern alapon és a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő módon frissíti át az eddigi szabályrendeletet. Az új intézkedéseket az alábbiakban ismertetjük:

Az Aradváros területén levő házak kapui a sötétség beálltakor bezárhatók, azonban kapupénz április elsejétől október elsejéig csakis este tíz és hajnali öt óra között, október elsejétől április elsejéig pedig csakis este kilenc és hajnali hat óra között követelhető. A kapupénz a kapun belépők számára való tekintet nélkül fizetendő, a kapupénz maximált díja: éjjel előtt két lej, éjjel után négy lej. Az egy összegben fizetett kapupénz nem haladhatja meg a harminc lejt. Azokban a házakban, ahol bérlők vannak, a háztulajdonos köteles a besötétedéstől egészen a kapuzárásig a fölépcsőházat és a közös W. C.-ket kivilágítani. Mindazok, akiket emeleti ablakok tisztításával bízunk meg, a munka megbízója védőövvel köteles ellátni. Időszerű rendelkezése a lakbérleti szabályrendeletnek az a része, amely a házak előtti járdák tisztántartására, takarítására, söprésére vonatkozik. Nyáron reggel hét óráig, télen reggel nyolc óráig köteles a házigazda a munkát elvégeztetni. Nyáron kötelező naponként háromszor a járdát felloccsoltatni. Télen, havazás esetén szükség szerint kell a havat elszórtatni, fagy esetén hamuval, homokkal, fűrészporral felhintetni. A háztulajdonos tartozik a lakók pontos névjegyzékét kiügyesztetni, bármilyen változást neki kell a hatóságoknak bejelentenie.

Több paragrafus tartalmazza a lakók kötelességét lakásuk épségben tartására vonatkozólag. Ezek közé tartozik például, hogy tilos a fürdőszobát mosás céljaira használni, tilos a lakás bármely részében mosni és ruhát szárítani, élelmiszerek hűtése nincs megengedve oly módon, hogy a vízcsap alá tartva, állandóan folyék a víz rájuk. Nem szabad a lakás lakószobáiban vagy a mellékhelyiségekben egyszerre 25 kilogrammál nagyobb mennyiségű tüzfűt tartani.

A lakók kötelességei között szerepel még a ház csendjére ügyelni. Tilos este tíz és reggel hét óra között rádiózni, gramofonozni vagy bármilyen zenei eszköz révén a csendet háborítani. Az éjszakai órákban a rádióknak és a gramofonoknak csakis úgy szabad szólania, hogy a zene hangjai a lakásból ki ne szűrődjenek és a szomszédok nyugalma ne háborítsák. Tilos a lakásokban a szokásos vendépfogadáson felüli létszámban bál mulatságokat rendezni, nem szabad a gyermekeknek a közcsendet hántva akár a lakásban, akár a folyosókon, lépcsőházakban játszani és tornászni. A házigazdának tudnia kell az ablakokban levő virágokról, a lakó csakis az esetekben tarthat lakásában növényt, ha a cserép védőtálon, tányéron nyugszik és locsolása révén a padló nem rongálódik. Alkérleti bérvizonyról a háztulajdonosnak előzetesen tudnia kell. A felvonó használatának díja meggyezés szerinti, idegentől legalább négy lej követelhető.

A lakónak ki kell kérnie a háztulajdonos beleegyezését telefon, rádió és bármely motorikus erejű gép felszereléséhez. A bérlő köteles a bérlő család tagjai körében beállott változást, elköltözést vagy szaporulatot közölni, amennyiben erről a házigazda a népesedési hivatalt tartozik törvényes időn belül értesíteni.

Az új szabályrendeletet kifüggesztik és a tíznapos időtartam után jóváhagyás céljából felterjesztik Bucurestibe. Viszont a tíznapos kifüggesztési időtartama alatt bármelyik aradi polgárnak joga van a fenti rendelkezéseket megfellebbezni.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

SPORT KÖZLÖNY

Február 24-én rendezzi meg a Hakoah Aradváros kard- és törvívó bajnokságát

— Elkészült az idei vívóverseny-naptár —

Az idei vívószezon az előző évekhez viszonyítva, kissé későn veszi kezdetét, miután a decemberi cluji versenyen kívül a szezonban még számottevő verseny nem is volt. A cluji vívólíga most állította össze az idei verseny-naptárt, amely szerint ez évben is számos verseny kerül lebonyolításra.

Aradon a Hakoah sportegyesület rendez meg Aradváros vívóbajnokságait és pedig mindkét fegyvernem: kard és tör részére.

A versenypropozíciói most vannak kidolgozás alatt és a szövetség jóváhagyása után szét is küldik az egyesületeknek.

Alább adjuk a verseny-naptárt, amely gazdag voltánál fogva alkalmat nyújt a vívóknak kellő verseny-rutin megszerzésére:

Február 17.: Az S. Sportiva Satumare országos versenye. Versenyszámok: Női tör- és férfi kardverseny.

Február 24.: Az aradi Hakoah Sportegyesület országos versenye Aradváros kardvívóbajnokságáért. Versenyszámok: Tör- és kardverseny.

Március 10.: Az oradeai Crisana sportegyesület országos vívóversenye Oradea bajnokságáért. Versenyszámok: Női tör-, és kardverseny.

Március 24—25.: A satumarei Olimpia-CFR országos vívóversenye. Satumare város bajnokságáért. Versenyszámok: Női tör-, férfi tör- és kardverseny.

Április 14.: A Cl. Sp. Targumures országos vívóversenye Targumures kardvívóbajnokságáért. Versenyszámok: Tör- és kardverseny.

Április 23.: A CA Cluj csapatversenyei: A „jubiláris” kupáért junior tör csapatok részére, valamint a Jósika-kupáért, senior tör csapatok részére.

Április 28—29.: A CA Cluj csapatversenyei: A „Viola” kupáért, junior, kard csapatok részére, a „Schenker” kupáért, senior kard csapatok részére.

Május 4—5.: A cluji Vívólíga kerületi versenye. Versenyszámok: Női tör-, férfi tör- és kardverseny.

Június 2.: A cluji vívólíga középiskolai tanulók részére kiírt versenye. Versenyszámok: Törverseny leányok részére, törverseny fiúk részére és egyéni, valamint kard csapatverseny.

December 14—15.: A cluji Haggibbor vívóversenye Cluj város bajnokságáért. Versenyszámok: Női tör-, férfi tör- és kardverseny.

Újabb ponttal növelte előnyét a Fiorentina az olasz bajnokságban

Rómából jelentik: Az olasz bajnoki forduló eredményeit már közöltük, a vasárnapi meccsek után a Fiorentina újabb ponttal növelte előnyét, amely most már négyre növekedett. Mögötte a Juventus és az AS Roma következnek sorrendben. A bajnokság állása a következő: 1. Fiorentina 21 pont, 2. Juventus 17 pont, 3. AS Roma 16 pont, 4. Ambrosiana 15 pont, 5. Lazio 13 pont.

Az FC Sochaux és az FC Strasbourg vezetnek a francia bajnokságban

Párisból jelentik: A francia bajnokság vasárnapi meccseinek eredményeit már közreadtuk és az FC Sochaux a Fives elleni 3:0 arányu, és az FC Strasbourg pedig a Nimes elleni 1:0 arányu győzelmével továbbra is az élen maradtak. A bajnokság élesepportja így fest:

1. FC Sochaux	10	13	4	2	51	20	30
2. FC Strasbourg	19	13	4	2	47	21	30
3. Ol Marseille	19	10	4	5	55	38	24
5. Exceisior	10	9	4	6	28	23	22
4. RC Paris	19	10	4	5	53	38	24
6. FC Sete	19	7	8	4	29	27	22

O 16 ezer néző egy párisi jégkocsi-mecsen. A Francais Volants jégkocsi-csapata vasárnap Európa-serlegmérkőzés során, kemény küzdelem után 3:2 (1:1, 2:1, 0:0) arányban győzött a LTC Prága csapata ellen. Az izgalmas mérkőzésnek 16.000 nézőközönsége volt.

O A csehszlovák műkorcsolyázó bajnokság. A csehszlovák korcsolyázó bajnoki versenyt vasárnap Besztercebányán bonyolították le. Az eredmények a következők: Férfi bajnokságban: 1. Praznovszki (Prága), hölgybajnok: Metzner (Troppau). A páros műkorcsolyázó bajnokságban a Tryball—Vosolsobe-pár győzött.

O Crawford Ausztrália tenniszbajnoka. Melbourneban Ausztrália tenniszbajnokságának döntőjében Crawford Au. 2:6, 6:4 arányban győzött Perry (Anglia) ellen. A férfipáros döntőjében a Crawford—Mc Graht ausztrál kettős 6:4, 8:0, 6:2 arányban győzött Perry, Hughes (Anglia) ellen. A női egyest Round, az angol világbajnoknő nyerte, míg a vegyespárosban a Hopmann-házaspár 6:4, 6:4 arányban szerezte meg az elsőséget a Perry—Round kettőssel szemben.

O Hidvégi a magyar korcsolyázó-bajnok. A magyar gyorskorcsolyázó bajnokság második napján az 1500 és 10.000 méteres távokat futottak le. Eredmények: 1500 méter. 1. Hidvégi 2 perc 31.5 másodperc, 2. Lindner 2 perc 33.1 másodperc, 3. Kimmerling 2 perc 37.3 másodperc. — 10.000 méter 1. Orczán 19 perc 48.2 másodperc, 2. Hidvégi 19 perc 59.4 másodperc, 3. Kimmerling 20 perc 00.2 másodperc. A bajnokságot Hidvégi nyerte 216.04 ponttal. 2. Kimmerling 217.624 pont, 3. Lindner 217.948 pont.

HAPAG-utazások a legkedveltebbek.

Hapag Középtengeri utazás 1935

Kényelmes és mégis olcsó.

Tavaszi középtengeri utazás

Hamburg-Venécia, febr. 19.—márc. 10. 350 RM-től

Nagy keleti utazás

Venécia-Genova, márc. 11.—ápr. 3. 450 RM-től

Második keleti utazás

Genova-Venécia, ápr. 4.—22. 360 RM-től

Görög-, törökországi és fekeletengeri utazás

Venécia-Genova, ápr. 23.—máj. 12. 375 RM-től

Utazás a középtenger nyugati vidékeire

Genova-Hamburg, máj. 14.—jun. 2. 385 RM-től
Elszállás, ellátás, kirándulások, szórakozások mind elsőrendű kivitelben.

A „Millwauvee” motoros hajó a szórakozás és kényelem palotája.

Jelentkezés, információ, prospektus:

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőténél:

Kunstler Vizum- és Utazási-irodában

Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az erdélyi és bánági kis- és középalmok értekezlete az aradi Kereskedelmi és Iparkamarában

A vámszázalék, az adózás és az őrlés korlátozásának kérdése az ülés napirendjén

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében a bánági közép- és kismalmosok szövetsége az erdélyi közép- és kismalmosok képviselőivel egyetemben, értekezletet tartott, amelyen közel nyolcvan jelentek meg. Az értekezleten a nagymalmok nem képviselték magukat.

A tanácskozásokat Birtler András, a bánági szövetség elnöke vezette le és mindenekelőtt a vámszázalék kérdését vetette föl. Az értekezlet ezzel kapcsolatban olyan határozatot hozott, hogy az erdélyi kis- és középalmosok számára 10 százalék, a bánágiak számára pedig 12-14 százalék ezután az őrlési vám.

Az értekezlet további folyamán éleshangu panaszok hangzottak el a malomtulajdonosok részéről a súlyos adók ellen és a gyűlés elhatározta, hogy küldöttsegileg tiltakozik az ellen, hogy a bánági és erdélyi malmokra az állam

körülbelül tízszer akkora adóterheket ró ki, mint az ókirályságbeliekre. A malomtulajdonosok küldöttsége kérelmet terjeszt elő arra vonatkozólag is, hogy az adóztatás a jövedelem és forgalmiadó kimutatás alapján történjen, végül pedig, hogy az adóbizottságokban, amelyek a malmok adóztatását végzik, a malmosok szövetségének egy-egy tagja is helyet kapjon, mint szakreferens.

Az értekezlet elfogadta azt a határozatot is, amely szerint a közép- és kismalmok egyéges terv szerint korlátozni fogják az őrlést. Egyelőre azt határozták el, hogy kérni fogják a kormányt, hogy bocsásson ki egy, az egész ország területére szóló rendelkezést, amely szerint a kis- és középalmok nem őrlhetnek naponta többet, mint tizenkét órát.

Elhatározta az értekezlet azt is, hogy az olajmalmok panaszait is küldöttsegileg tárja a minisztérium elé.

Közel kétszeresére növekedett az elmúlt évben Romániának Magyarország felé irányuló fűrészáru-exportja

— Az új román-magyar kereskedelmi szerződés —

Magyarország fafogyasztása az elmúlt esztendőben jelentős mértékben növekedett. A fafogyasztás növekedése szakkörök véleménye szerint jóval meghaladja a 30 százalékot. Ennek megfelelően emelkedett Magyarország fűrészáruimportja.

Az 1934. év első negyedében összesen 21.424 vagon puha fűrészáruimportált, ezzel szemben az 1933. év ugyanezen időszakában az import csak 14.761 vagonot tett ki, vagyis az emelkedés 41 százalék.

Országok szerint az import 1934. évben a következőképpen oszlott meg: Románia 6737 vagon, Ausztria 12.572 vagon, Jugoszlávia 1365 vagon, Csehszlovákia 750 vagon. 1933. év első három negyedében az import a következőképpen alakult: Románia 3936 vagon, Ausztria 8965 vagon, Csehszlovákia 1288 vagon, Jugoszlávia 581 vagon.

A fentiek szerint tehát az import Romániából több mint 80 százalékkal, Ausztriából több mint 30 százalékkal, Jugoszláviából több mint 200 százalékkal növekedett, viszont Csehszlovákiából több mint 60 százalékkal csökkent.

= JELENTSÉK BE A GAZDÁK SZÖLLŐÜLTETÉSI SZÁNDÉKUKAT. Egyik legutóbbi lapszámunkban megemlékeztünk arról, hogy a földművelésügyi minisztérium erélyes akciót kezd a direkt-termő szőlők kiirtása érdekében. Ezzel kapcsolatban az aradi Mezőgazdasági Kamara figyelmezteti a hegyaljai szőlőgazdákat, hogy ha új szőlőt akarnak ültetni, akkor ezt előzőleg bélyegmentes kérvényben jelentsék be a Kamarának, amely utasítást ad arra, hogy milyen fajta szőlőt ültessenek. Ellenkező esetben könnyen megtörténhetik, hogy a már elültetett szőlőt szükség esetén hatósági segédlettel is kiirtják.

= Nem lesz drágább a tej. Aradváros interimár-bizottsága kedden délelőtt tartotta ez évben először rendes havi ármegállapító ülését. A tejtermelők képviselője azt a kívánságot terjesztette a városvezetés elé, hogy 1 lejjel felemelhessék mindkét tejkategóriának az árát, mert ezt az áremelést a takarmányárak emelkedése szükségessé teszi. A város vezetői, miután úgy a városi gazdasági hivatal, mint a piaci ellenőrző közegek véleményét meghallgatta, az áremelésre vonatkozó kérelemnek nem adott helyet. Így tehát a tejárak maximális nivója január hó folyamán sem változik. A többi árak ugyancsak változatlanok maradnak.

Az 1934. év első három negyedében Magyarország gömbfaimportja 13.221 vagonot tett ki, amely a következőképpen oszlott meg: Románia 1260 vagon, Csehszlovákia 3914 vagon, Ausztria 8047 vagon. Az 1933. év ugyanazon időszakában az import alakulása a következő volt: Románia 695 vagon, Csehszlovákia 3218 vagon, Ausztria 2012 vagon.

Ausztriából így tehát több mint 300 százalékkal, Romániából pedig közel kétszáz százalékkal növekedett az import. Általában a gömbfa importja Magyarországon több mint 100 százalékos növekedést mutat. Az importnak csak egy részét vette fel a fafogyasztás, a másik részét a kereskedők tartalékozták.

Mint mai lapszámunkban jelentettük, tegnap aláírták a román-magyar kereskedelmi egyezményt, amely egy esztendeig marad érvényben. Az új szerződés részletei eddig még nem kerültek nyilvánosságra, de abban minden valószínűség szerint gondoskodás történt arról, hogy Magyarországra irányuló kivitelünkben csökkenés ne álljon be.

= Az aradkerületi Mezőgazdasági Kamara szerdán Chisineu-Crisen szövetségi és kézimunkatanfolyamot kezd meg. Ezt a tanfolyamot később más községekben is megismétlik. A közeljövőben vincellér-tanfolyamot rendez a Kamara a minisi vincellériskolában. Ez a tanfolyam, amely a vincellérek továbbképzésére szolgál, két hétig tart s azon a vincellérek 225 lej lefizetése mellett kétheti ellátást kapnak. A tanfolyamon mindössze huszan vehetnek részt.

= A Consum új száma gazdag tartalommal jelent meg. A fagykárók hírére a gabona ára mindennél emelkedik. Egymilliárd lejt meghaladó újabb megrendelést kaptak a CFR-től a belföldi vasipari vállalatok, Január 16-án kezd meg a Román Földgáz Rt. vezetősége a tárgyalásokat a földgáznak Clujra való bevezetésére. Fizetési-képességek, új cégek és cégváltások, közszállítások és árlejtések első forrásból a „Consum”-ban olvasható. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3. Casuta Postala 127.)

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

tel.

Mérleg

A 90.05 százalék, amely eldöntötte a Saar-vidék sorsát, nemcsak százalékot, hanem több, mint 800 ezer embert is jelent. A vasárnapi népszavazás eredménye nem lep meg senkit, talán még azokat sem, akik a status quo mellett küzdöttek, mert ez az eredmény — ha talán nem is ilyen fölényes győzelemmel — de előre látható volt.

A fáklyás menetek elvonulása, a harangzúgások és a himnuszok és indulók elhangzása után, a hétköznapok visszatérével, felmerül a Saar-vidék gazdasági újjászervezésének kérdése. Ennek a vidéknek természeti kincsei, bányái, ipartelepei oriaszt értéket képviselnek. A bányák és iparvállalatok között azonban emberek élnek és a nagy probléma, amelyet meg kell oldania — mert enélkül a Saar-vidéki győzelem nem lenne teljes — ezeknek a bányáknak, vállalatoknak üzemeltetése, a Saar-vidék embereinek munkával való ellátása.

Németország köztudomásúlag nehéz telet él át. A márka fedezete 9 százalék alá süllyedt. Míg 1933. január végén a német pénzegység fedezete aranyban és devizákban 923 millió márkát tett ki, 1934. január végén 383 millió márkára csökkent és 1934. november végén már csak 82 millió márkát tett ki. Ezzel szemben a bankjegyforgalom a következő emelkedést mutatta: 1933. január végén 3338 millió márka, 1934. január végén 3458 millió márka, 1934. november végén 3756 millió márka. Jelentős emelkedés tapasztalható az utóbbi időben a német piacon a különböző árucikkek áraiban. Így például, ha az 1932-es árakat 100-nak vesszük, akkor 1933. áprilisában a burgonya ára 63, míg 1934. októberében 149 volt, a zsír 1933. áprilisában 152 volt, míg 1934. októberében 229 volt.

A kérdés most az, hogy a Saar-vidék visszatartása befolyásolja-e majd ezt a helyzetet?

A Saar-vidék külkereskedelmében előreláthatólag a közeljövőben bonyodalmak állanak be, mert eddigi legjobb piaca, Franciaország vámokat léptet életbe a Saar-vidékről származó árukkal szemben. Eppen ez az a tényező, amely megnehezíti a Saar-vidéki bányák és vállalatok teljes üzemben tartását.

A Saar-vidék megszerzése tehát nem csak dicsőséget, hanem súlyos gondot jelent és a ma délelőtt kihirdetett eredmény súlyos feladatokat ró a német gazdasági kormányra. Ha Hitler a Saar-vidéki győzelmet kiküzdötte, akkor Schacht dr. birodalmi gazdasági-minisztere, a német Birodalmi Bank kormányzója hárul az a nehéz és felelősségteljes feladat, hogy ezt a győzelmet gazdasági eredményekkel megpecsételje.

NYILTER.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Viderker Márk úgy a maga, mint leánya, Erzsébet, férjezett Lisse Sándorné, valamint összes rokonai nevében, megtört szívvel tudatják, hogy a szerető anyja, testvér, anyós, sógornő, nagynéni és rokon,

Viderker Márkné

szül. BERGER MARIKA,

folyó hó 15-ikén délután, áldásos életének 66-ik, boldog házasságának 47-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt.

Felejthetetlen, drága halottunkat f. hó 16-ikán, szerdán délután 4 órakor temetjük az aradi izr. temető halottasházából.

Emlékét örökké megőrizzük!

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága jó feleségem temetésén résztvettek, sirjára virágot, koszorút helyeztek, a Transilvania Clubnak, a Rendőrség zenekarának, hogy részvételükkel fájdalommat enyhíteni igyekeztek, őszinte köszönetet mondok.

Ugyiszintén köszönetet mondok özv. Limbeck Jánosnének, ki személyesen a legnagyobb körültekintéssel rendezte a temetést.

321

MARINKA JÁNOS.

Értekezlet tartanak január 21-én a pénzügyminisztériumban

Az adóvallomások megkezdésével egyidejűleg a bucuresti-i kerületi pénzügyi vezérfelügyelőség rendeletet adott ki arra vonatkozólag, hogy kerületek szerint részletes kimutatást fektessenek fel a fővárosi pénzügyigazgatóságon, az ottani kereskedőkről és iparosokról. Ezek a táblázatok kereskedelmi és ipari ágazatok, valamint beürend szerint tüntetik fel az adózókat, azok bevételeit, forgalmiadójukat, stb., tehát mindazokat a tényezőket, amelyek adójuk méltányosabb megállapítására szolgálhatnak. Előreláthatólag ennek a táblázatnak összeállítása után dönt a pénzügyminiszter véglegesen arról, hogy jelenlegi formájában megmaradjon-e a patenta fixa rendszer, vagy pedig módosítsák.

Ezzel kapcsolatban emlékeztünk meg újból arról, hogy január 31-ig az összes kiskereskedőknek és iparosoknak, valamint szabadfoglalkozásuaknak be kell nyújtaniuk adóvallomásaikat.

Január 21-én a pénzügyminisztériumban konferenciára ülnek össze az ország pénzügyi vezérfelügyelői és ezen az értekezleten Taranu Victor vezérfelügyelő is részt vesz.

= **Emelkedett a liszt és a kenyér ára.** Az utóbbi napokban a liszt árában emelkedés állott be és előreláthatólag újabb emelkedés várható. A liszt árának emelkedése arra készítette az aradi pékeket, hogy a kenyér árát is emeljék kilogrammonként 50 banival. Így tehát a négyes lisztből készült kenyér ára a nagybani forgalomban 6 lej 50 bani lesz, detailban pedig 7 lej 50 bani.

= **A Budapesti Nemzetközi Vásáron a külföld minden évben részt vesz,** mert az igényes magyar fogyasztóknak számos olyan cikket importál, amely — dacára a magyar ipar rendkívüli fejlettségének — az országban még nem, vagy nem a szükséges mértékben készült. Ezenkívül a szomszédos államokból és a közel keletről erősen látogatott Budapesti Nemzetközi Vásár a külföldi államoknak újabb gazdasági kapcsolatok létesítésére nyújt igen komoly lehetőséget. Az előzetes tárgyalások szerint az 1935. évi Budapesti Nemzetközi Vásáron Lengyelország, Ausztria és Olaszország részvétele várható.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, JANUÁR 16.

Bucuresti, 18: Rádiózenekar. 19:15: Rádiózenekar. 20: Felolvasás. 20:20: Schipa-lemezek. 20:45: Felolvasás. 21:05: Cocea György cselezők. 21:35: Niculescu basszista éneke. 22:15: Szalonzenekar. 23: Beszélőújság. 23:25: Szalonzenekar. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11:20: Intelem a gazdákhoz és mesteremberekhez a XVIII. században. (Felolvasás). 11:45: Csokonai műfordításából. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13:05: Szikla Andor vokálkvintettje. 14:30: Hanglemezek. 17:10: A rádió diáktévéorája. „Galilei”. Sztrókay Kálmán előadása. 18: Esti világítás. Nádai Pál előadása. 18:30: Balázs Gyula magyar nótákat zongorázik. 19: Olasz nyelvoktatás. 19:30: Pataky Vilmos jazz-zenekarának műsora. 20:10: A „Száz könyv” sorozatban Kosztolányi Dezső előadása: „Pázmány beszédei”. 20:30: Vas Henrik és Zerkovitz Béla szerzeményei. Előadja Dobos Annie és Kalmár Pál. 21:50: A berni állomás műsorának közvetítése. Svájci népzene. 23: Hírek, időjárásjelentés. 23:20: Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál. Utána: Havi szemle olasz nyelven. Ottlik György dr. előadása. Majd: Fejes János szalon- és jazz-zenekarának műsora. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 15: Hírek. 16: Árak. 16:20: Gyermekjáték. 16:40: Lavinákról. 17:10: Lemezek. 18:05: Holónia zeneszerző művei. 20:40: Áriák és kettősök. 23:05: Eszperantóelőadás Klagenfurtból. 23:15: Kremsberger-jazz dalokkal, tánczene. Közben: 23:30: Hírek. Utána: Lemezek. — Belgrád. 17:20: Lemezek. 20:10: Lemezek. 21: Ljubljana. 22:15: Svájci Európa-hangverseny. Majd 24-ig: Lemezek. — Deutschlandsender. 17: Köln. 18:30: Kezdő művészek bemutatkozása. 19:40: Időszerű anyag. 19:50: Indulók és keringők. 21: Stuttgart. 22: A fuvószene folytatása. Indulók és egyveleg. 23: Hírek. Utána: Frankfurt. — Königsberg. 20: Rádiózenekar. 19:25: München. 20:20: Operett-est. 21: Frankfurt. 21:40: Stuttgart. 22:10: Schumann: A paradicsom, oratórium. 23:50: Frankfurt. — Leipzig. 18:10: Filmlemez. 19: Reuter hegedűművész játéka. 20: A pusztai zenéje. Közreműködnek a szimfonikusok, Farkas Jenő és cigányzenekara. 21: Stuttgart. 22:10: A magyar est folytatása. 23:30: Schaefer: Vonósnyégyes. Utána: Tánczene. — Milano. 18:10: Lemezek. 21: Lemezek. 21:45: Háromfelvonásos vigjáték, utána tánczene. 24: Beszélőújság. — Róma. 18:10: Milano. 21:10: Lemezek. 21:25: Csak Bari: Görög-est. 21:45: Lemezek. 22: Verdi: Traviata, 3 felvonásos opera a Királyi Operaházból. Varsó. 18: Lehár-lemezek. 18:35: Kopciusewski A.

Figyelem!

Nem minden
prezervatív.

„OLLA”

GUM..?

„OLLA”

ne fogadjon el
„Olla” helyett
silány utánzatokat.

énekel. 19:15: Brahms: C-moll zongorahármas. 20: Lemezek. 20:30: Xilofonlemezek. 21: Cigánydalok. 22: Jónás Mária Chopin-műveket zongoráz. 22:40: Dubiska Irén hegedül. 23: Reklámműzene. 23:15: Tánczene.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 19.

Bucuresti, 18: Szalonzenekar. 19: Hírek. 19:15: Szalonzenekar. 20: Felolvasás. 20:30: Közvetítés az Operaházról. A szünetekben beszélőújság. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11:20: Kisfaludy Károly elbeszélésciből. (Felolvasás). 11:45: Egészségügyi kalendárium. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13:05: Hidy-Gyulai Mária hegedül zongorakísérettel. 14—15:15: Vargha Imre magyar nótákat énekel Burai József és cigányzenekara kísérettel. 17:10: Negyven-ezer szó óránkint. 18: Gazdatanfolyam. 18:35: Charly Gaudriot szalonzenekarának műsora. Kalmár Pál ének-számaival. 19:25: Angol nyelvoktatás. 20: A Nyiregyházi Tisztviselő Dalkör hangversenyének közvetítése. 21:40: Huszár Károly (Pufi) csevegése. 22:15: Hanglemezek. 22:50: A rádió külügyi negyedőrája. 23:20: Hírek. 23:40: Az 1. honvédegyalgezdred zenekara. Bécs. 13: Lemezek. 16:20: A munkanélküli ifjuság órája. 17:10: Lemezek. 18:30: Kleiner Artur zongorázik. 20: Rádiózenekar, közben lemezek. 22:30: Tafet-jazz. 23: Walter Károly orgonázik. Utána: Lemezek. Majd: Schieder-jazz. — Belgrád. 18: Négyes. 19:30: Lemezek. 21: Lehár: Luxemburg grófia, operett. — Berlin. 18:20: Rehberg Walter zongorázik. 19: Rádióközlemények. 19:30: A termelési csata. 20: Verdi: Troubadour, rövid opera lemezek. Utána: Tarka szórakoztató és tánc-est, új dalokkal. — Leipzig. 17: Rádiózenekar. 18:20: Diener zongoraművész játéka. 19:10: Tarka zenészt. 20:35: Gaismaier, a paraszttvető. 21:10: Harmonika, elterá és férfiak, népzene. Utána: Drezdai filharmonikusok. — Milano. 18:10: Énekverseny. 21: Lemezek. 21:45: Bemondás szerint. — Pozsony. 11:10: Magyar hírek. 13:15: Lemezek. 19: Magyar műsor. 23:15: Magyar hírek. Utána: Prága. — Róma. 18: Hangverseny. 21:10: Lemezek. 21:45: Rádiózenekar Wagner József zongoraművésszel. 23:30: Tánczene. — Varsó. 19:25: Karéneklemezek. 20: Werner R. zongorázik. 20:30: Dallemezek. 21: A filharmonikusok szimfonikus hangversenye. 23: Reklámműzene. 23:15: Tánczene.

Apró hirdetések.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán 20 lei.** :: szó 2 lei. ::
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„HÖLGYVALASZ” jel géré levél van a fiókiadóban, kérem átvenni. L. 328

ALKALMAZÁS.

PERFEKT onkoláló és manikűröző nő állást keres. Cimeket „Perfekt” jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 318

Jóbizonyítvánnyal rendelkező ügyes minden-szobaleányt keresek február 1-re. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 320

SZAKSZERŰ ski-szerelést és e szakmába vágó munkát és javítást vállal Bedő szilgyártó, Bul. Reg. Ferdinand No. 85. 317

VENDEGLŐI szakácsnő, aki a román, magyar konyhát jól érti, azonnalra kelesztetik vidékre. Hegedüs József Arad, Str. Brumerel No. 5. 323

PERFEKT szakácsnő jó bizonyítvánnyal elvételek. Cim a kiadóban. 325

KÖTÖMESTERT perfektet Runhjaquard, Rund-tuhl és Flachmaschienére keres Fabrica de Tricotage Adolphe Kahane, Bârlad. 408

LAKÁS.

Lépcsőházi bejárati butorozott szoba fürdőszobával, esetleg teljes ellátással 1—2 személy részére kiadó. Ugyanott szerényebb fiatalember részére különbejárati uccai szoba teljes ellátással olcsón kiadó. Bulev. Carol 91., I. emelet 4. 196

KIADO I-ső emeleti központitűtéses erkélyes szoba ellátással, Bulv. Dragalina 16. 324

VÉTEL ÉS ELADÁS

KÉVÉSET használt Underwood írógépet megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 4749

Perzsaszőnyegeket, varrógépet, írógépet, aranyat, ezüstöt, márkás porcelánt, festményeket keresek sürgősen megvételre. Comissio, Dacia kávéház mellett. 4925

EGY VAGON elsőrendű fa eladó. Cim az Aradi Közlöny főkiadóhivatalában. 327

DIESELMOTORT 20 HP. maximum 800 ford. jó állapotban keres Adolphe Kahane, Bârlad. 403

Pleth- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Olcsón jut hozzá,

ha azt, amire szüksége van, az „Aradi Közlöny” apróhirdetése útján keresi.

ALKALMI AJANDÉKOK

legolcsóbban, klub garnitúra 4500, bór garnitúra 3500, uri szoba 6000, Schöberli vitrinek, 3 ajtós tükrös szekrény, ebédlők, Singer varrógépek 1500 lejűl, konyha kredencok 750 lejűl, csillárok, valódí és belföldi perzsa szőnyegek, fehér leányiszoba, disztárgyak, ezüst tálcák, festmények, tükrök, porcellán és kristály tárgyak stb. Comissio biz. üzlet, Reg. Maria 13. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt tmsoraal zálogház felváltva meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet Bul Reg. Maria 13. Dacia mellett. 4639

INGATLAN.

Megvételre keresek mintegy hatvan holdnyi tagos birtokot Arad-Constanpon vonalon, vagy attól délre, dombos vidéken. Részletes ajánlatokat Bartha Endre Satmar, Piața Trianon 2. címre kérek. Vétel esetén közvetítőt díjazok. 319

Belváros szívében

pár lépésre a főtértől, teljesen új adómentes egyszemélyes bérház 2x3 és 2x2 szoba, elő, fürdő, csatlód-zobás, parkettas lakásokkal, 108.000 Lei évi bérjövődellel alkalmi áron 1,220.000 Lejért eladó.

Megb zott Kiss Lajos „URANUL” ingatlanforgalmi irodá a, városnázával szembeni sarokház, Str. Horia 2. szám, II. emelet. 322

KÜLÖNFÉLÉK.

KUTYAI Dán, Dog elveszett szemle árza szintű, Cezár névre hallgat. Meztaláló jutalom részesül. Epatein Sándor, Ca ea Romanilor No. 5. 329

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Távirat cím: „HUNGARIOTEL”.